

ЗАКОН
О ЈАВНИМ НАБАВКАМА

И. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Предмет Закона

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом се: уређују услови, начин и поступак набавке добара и услуга и уступања извођења радова у случајевима када је наручилац тих набавки државни орган, организација, установа или друго правно лице одређено овим законом; одређује начин евидентирања уговора и других података о јавним набавкама, као и начин заштите права понуђача; образује Управа за јавне набавке, као организација надлежна за обављање стручних послова у области јавних набавки; уређују и друга питања од значаја за јавне набавке.

Набавке на које се Закон не примењује

Члан 2.

Одредбе овог закона не односе се на набавке:

- 1) од организација које се, у смислу овог закона, сматрају наручиоцем и које су основане за обављање делатности пружања услуга које су предмет јавне набавке;
- 2) по основу међународног споразума који се односи на испоруке добара, извођење радова, пружање услуга или јавне конкурсе за нацрте, којим је предвиђена заједничка примена или експлоатација пројекта од стране држава, односно организација које су га закључиле;
- 3) ради обезбеђивања основних животних услова у случајевима елементарних непогода, других несрећа или хаварија, у складу са прописима којима се уређује заштита од таквих непогода, несрећа односно хаварија;
- 4) наоружања и друге набавке које су као поверљиве одређене посебним прописима.

Наручилац набавке из става 1. тачка 4. овог члана дужан је да најкасније до 31. јануара текуће године обавести Управу за јавне набавке о планираним набавкама у тој години.

2. Појмови

Значење израза

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) Наручилац је:

(а) државни орган, организација, установа, или други директни или индиректни корисник буџетских средстава у смислу закона којим се уређује буџетски систем, као и организација за обавезно социјално осигурање,

(б) правно лице основано од стране директног или индиректног корисника буџетских средстава у циљу остваривања општег (јавног) интереса, при чему више од половине чланова органа управљања чине представници корисника буџетских средстава или у коме више од половине гласова у органу управљања имају представници корисника буџетских средстава,

(в) јавно предузеће и предузеће основано од стране јавног предузећа у којем директни или индиректни корисник буџетских средстава односно други наручилац, у смислу овог закона, поседује више од 50% акција односно удела,

(г) други облик предузећа које је преко управљања или на други начин повезано са органима, организацијама односно правним лицима из тачке 1) подтач. (а) - (в) овог члана, тако да на основу такве повезаности:

- заједнички обликују пословну политику и усклађено наступају ради остваривања пословних циљева или

- орган, организација, односно правно лице из тачке 1) подтач. (а) - (в) овог члана врши значајан утицај на пословне одлуке, финансирање и пословање предузећа;

2) Јавна набавка је прибављање добара и услуга или уступање извођења радова од стране државног органа, организације, установе или других правних лица који се, у смислу овог закона, сматрају наручиоцима, на начин и под условима прописаним овим законом;

3) Уговор о јавној набавци је уговор закључен у поступку предвиђеном овим законом у писменој форми између наручиоца и испоручиоца добара, пружаоца услуга или извођача радова, који за предмет има набавку добара, пружање услуга или извођење радова;

4) Понуђач је домаће или страно правно или физичко лице које понуди испоруку добара, пружање услуга или извођење радова;

5) Кандидат је лице које је наручилац позвао да дâ понуду пошто су претходно установљене његове квалификације;

6) **Отворени поступак** је поступак у којем сви заинтересовани могу дати понуду;

7) **Рестриктивни поступак** је поступак у којем понуду могу дати само они понуђачи које је наручилац позвао пошто су претходно установљене њихове квалификације (кандидати);

8) **Поступак са погађањем** је поступак у којем наручилац преговара са испоручиоцима добара, пружаоцима услуга или извођачима радова о свом избору и о условима уговора;

9) **Конкурс за нацрте** је поступак који се примењује код закључивања уговора о пружању услуга урбанистичког планирања, нацрта у области архитектуре и грађевинарства, инжењерства, дизајна или информатике, при чему избор нацрта врши унапред образован жири;

10) **Понуђена цена** је цена коју понуђач одређује у вези јавне набавке изражена у динарима, у коју је кад је предмет јавне набавке добро које се увози урачуната царина и друге увозне дажбине;

11) **Неуобичајено ниска цена** је цена из понуде која је толико ниска да код наручиоца изазива сумњу да ће јавна набавка бити извршена;

12) **Критеријум** је елеменат који се користи за вредновање, упоређивање или оцењивање понуда;

13) **Услов** је ексклузивни елеменат који у понуди у целини мора бити испуњен на начин како је утврђено конкурсном документацијом;

14) **Квалификациони захтев** је захтев садржан у конкурсној документацији који је битан за спровођење огласа о јавној набавци, а који у понуди у целини мора бити испуњен, јер представља предуслов за утврђивање понуђачевих способности;

15) **Квалификациони поступак** је начин спровођења прве фазе рестриктивног поступка, примењеног у уговарању јавних набавки у областима водопривреде, енергетике, телекомуникација и саобраћаја;

16) **Захтев за учествовање** је пријава коју наручиоцу доставља свако заинтересовано лице у квалификационом поступку;

17) **Ажурирање критеријума и услова** је повремено усклађивање које у оквиру квалификационог поступка спроводи наручилац, водећи рачуна о тржишним условима, развоју и другим околностима;

18) **Благовремена понуда** је понуда која је предата наручиоцу у року одређеном у огласу за јавну набавку;

19) **Исправна понуда** је понуда која је благовремено предата, за коју је после отварања понуда, а на основу прегледа и оцене, утврђено да потпуно испуњава све захтеве из конкурсне документације;

20) **Одговарајућа понуда** је понуда која је благовремено предата, за коју је после отварања понуда, а на основу прегледа и оцене, утврђено да потпуно одговара свим техничким спецификацијама;

21) Прихватљива понуда је понуда која је благовремено предата, за коју је после отварања понуда, а на основу прегледа и оцене, утврђено да потпуно одговара свим критеријумима, условима и евентуалним квалификационим захтевима;

22) Попуст на понуђену цену је метод одређивања цене који понуђач може понудити само кад се уговор додељује по партијама (ставкама), а наручилац тај метод не може сматрати елементом за додатну привилегију;

23) Добра су покретне и непокретне ствари, производи и опрема, електрична енергија, сировине и репродукциони материјал у чврстом, течном и гасовитом облику;

24) Јавна средства су средства под контролом и на располагању Републике, територијалне аутономије и локалне самоуправе и организације обавезног социјалног осигурања.

Списак наручилаца

Члан 4.

Влада Републике Србије (у даљем тексту: *Влада*), на предлог министра финансија и економије, сваких шест месеци утврђује списак наручилаца.

Списак из става 1. овог члана објављује се у "Службеном гласнику Републике Србије".

3. Начела јавне набавке

Начело економичности и ефикасности употребе јавних средстава

Члан 5.

Наручилац је дужан да обезбеди да се поступак јавне набавке спроводи и избор понуђача врши у роковима и на начин прописан овим законом и са што мање трошкова везаних за реализацију јавне набавке.

Начело обезбеђивања конкуренције међу понуђачима

Члан 6.

Наручилац не може да ограничи конкуренцију међу понуђачима, а посебно не може онемогућавати било којег понуђача неоправданом употребом рестриктивног поступка нити коришћењем дискриминаторских критеријума.

Субјекти који су припремали конкурсну документацију или поједине њене делове не могу наступати као понуђачи или као подизвођачи нити могу сарађивати са понуђачима приликом припремања понуде.

Наручилац не може од понуђача да захтева да код јавних набавки ангажује одређеног подизвођача нити да изведе неку другу трансакцију, као што је извоз одређених добара или услуга, осим ако посебним законом или међународним споразумом није друкчије предвиђено или ако у конкурсној документацији није наведено да понуђач мора да ангажује одређен број домаћих подизвођача или да укључи одређену количину или вредност добара и услуга домаћег порекла.

Начело транспарентности употребе јавних средстава

Члан 7.

Јавна средства могу да се користе само за намене утврђене у уговору закљученом у поступку јавне набавке.

Јавни позив за јавну набавку оглашава се у "Службеном гласнику Републике Србије" и у једном од дневних листова.

Лице које је учествовало на конкурсима има право да изврши увид у податке о спроведеном поступку јавних набавки у складу са овим законом.

Начело једнакости понуђача

Члан 8.

Наручилац не може да одређује услове који би значили територијалну, предметну или личну дискриминацију међу понуђачима нити дискриминацију која би произлазила из класификације делатности коју обавља понуђач.

Утврђивање порекла добара или услуга допуштено је у случајевима и за намене који су предвиђени посебним прописима.

Наручилац не може да искључи понуде само због тога што понуђач има седиште у држави са којом СР Југославија нема закључен споразум о једнаком третману домаћих и страних понуђача.

4. Заштита података и документације и евидентирање поступка

Заштита података

Члан 9.

Наручилац чува као поверљиве све податке о понуђачима садржане у конкурсној документацији који су посебним актом утврђени као поверљиви.

Наручилац може да одбије да пружи информацију која би значила повреду поверљивости података добијених у понуди.

Наручилац чува као пословну тајну имена понуђача и дате понуде до истека рока предвиђеног за отварање понуда.

Одређивање поверљивости

Члан 10.

Приликом достављања техничких спецификација понуђачима у вези са додељивањем уговора о јавним набавкама, наручилац може захтевати заштиту поверљивости информација које им ставља на располагање.

Лице које је примило податке одређене као поверљиве дужно је да поштује њихову поверљивост, без обзира на степен те поверљивости.

Документација и евидентирање поступка

Члан 11.

Наручилац евидентира све фазе поступка доделе уговора о јавним набавкама.

Наручилац чува сву документацију везану за јавне набавке у складу са прописима који уређују област документарне грађе и архива.

Наручилац води евиденцију додељених уговора о јавним набавкама у поступку са погађањем.

Архивирање документације

Члан 12.

Ако је рок за чување документације према прописима из члана 11. став 2. овог закона краћи од уговореног рока за извршење појединачног уговора о јавној набавци, наручилац је дужан да документацију чува још три године од истека уговореног рока за извршење тог појединачног уговора.

5. Језик у поступку јавне набавке

Члан 13.

Наручилац припрема конкурсну документацију и води поступак на српском језику.

Конкурсну документацију за јавне набавке добара и услуга чија је вредност већа од 6.000.000 динара, односно за јавне набавке радова чија је вредност већа од 120.000.000 динара, наручилац припрема и на страном језику који се уобичајено користи у међународној трговини.

Понуђач даје понуду на језику на којем је припремљена конкурсна документација, односно на језику који је наручилац назначио у конкурсној документацији.

Члан 14.

Наручилац може дозволити да се понуде, у целини или делимично, дају и на страном језику, посебно у делу који се односи на техничке карактеристике, квалитет и техничку документацију.

У случају из става 1. овог члана наручилац је дужан да назначи део понуде који може бити на страном језику, као и да наведе на ком страном језику.

Наручилац који у поступку прегледа и оцене понуда утврди да део понуде треба да буде преведен на српски језик, одредиће понуђачу рок у коме је дужан да изврши превод тог дела понуде.

У случају спора релевантна је верзија конкурсне документације односно понуде на српском језику.

6. Валута

Члан 15.

Вредности у конкурсној документацији и у понуди морају бити исказане у динарима.

Наручилац може да захтева од понуђача да искаже вредности и у страниј валути, у ком случају ће навести да ће се за прерачун у динаре користити одговарајући средњи девизни курс Народне банке Југославије на дан отварања понуда.

Члан 16.

Ако је понуђачу допуштено да у случају из члана 15. став 2. овог закона дају понуду у страниј валути, наручилац је дужан да у конкурсној документацији наведе у којој се валути вредности у понуди могу исказати.

7. Антикорупцијска правила

Члан 17.

Наручилац ће одбити понуду ако има на располагању веродостојан доказ да је понуђач садашњем или бившем запосленом код наручиоца дао или обећао поклон у новчаном или неновчаном облику, понудио запослење или било какву другу корист, ствар или услугу чије се вредности могу изразити у новцу, као покушај утицања на деловање, одлучивање или на даљи ток поступка јавне набавке.

Наручилац је дужан да о одбијању понуде и о разлозима за одбијање у писменом облику обавести понуђача из става 1. овог члана, као и Управу за јавне набавке и да то евидентира у документацији о поступку јавне набавке.

III. УПРАВА ЗА ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Облик организовања

Члан 18.

Образује се Управа за јавне набавке, као посебна организација за обављање стручних послова у области јавних набавки ради обезбеђивања услова за економичну, ефикасну и транспарентну употребу јавних средстава за јавне набавке и подстицања конкурентности и равноправности понуђача у поступцима јавних набавки (у даљем тексту: Управа).

На рад и организацију Управе примењују се прописи о државној управи.

Послови

Члан 19.

Управа обавља послове који се односе на:

- 1) учешће у припреми прописа у области јавних набавки;
- 2) пружање консултантских услуга наручиоцима и понуђачима;
- 3) организовање обуке кадрова за обављање послова у области јавних набавки;
- 4) сарадњу са страним институцијама и стручњацима у области јавних набавки;
- 5) објављивање и дистрибуцију одговарајуће стручне литературе;

6) припремање модела конкурсне документације и уговора за типичне врсте јавних набавки;

7) прикупљање информација о јавним набавкама у другим државама;

8) систематско прикупљање основних података код наручилаца и вођење евиденције података у области јавних набавки;

9) припремање и учествовање у изради критеријума за оцењивање појединачних врста трошкова код корисника јавних средстава;

10) припремање јединствене основе за успостављање евиденције понуђача и њиховог финансијског бонитета, на основу података о преузетим и извршеним уговорима о јавним набавкама;

11) праћење поступка јавне набавке;

12) сарадњу са другим државним органима и организацијама, организацијама за обавезно социјално осигурање, као и органима територијалне аутономије и локалне самоуправе;

13) друге послове у складу са законом.

Управа једном годишње подноси Влади извештај о јавним набавкама у претходној години, са предлогом мера.

ИИИ. ПОСТУПАК И НАЧИН ДОДЕЛЕ УГОВОРА О ЈАВНИМ НАБАВКАМА

1. Поступак за доделу уговора о јавним набавкама

Врсте поступка

Члан 20.

Додела уговора о јавним набавкама врши се у отвореном поступку.

Додела уговора о јавним набавкама може да се врши и у рестриктивном поступку и у поступку са погађањем.

Додела уговора у отвореном поступку

Члан 21.

Отворени поступак је поступак у којем сва лица која имају интерес за добијање уговора о јавној набавци могу доставити своје понуде у складу са претходно дефинисаним захтевима наручиоца, предвиђеним у конкурсној документацији.

Додела уговора у рестриктивном поступку

Члан 22.

Рестриктивни поступак је поступак у којем у првој фази наручилац признаје квалификацију понуђачима на основу претходно одређених квалификационих захтева, док у другој фази позива све кандидате којима је признао квалификацију да дају понуду.

Наручилац може применити рестриктиван поступак само у случају када су предмет јавне набавке таква добра, услуге или грађевински радови који, с обзиром на техничку, кадровску и финансијску оспособљеност, могу бити испоручени, пружени, односно изведени само од стране малог броја понуђача.

Пре објављивања конкурса за прву фазу рестриктивног поступка, наручилац прибавља мишљење Управе, која је дужна да у року од седам дана од дана пријема захтева достави мишљење наручиоцу.

Уколико Управа не достави мишљење у року из става 3. овог члана наручилац може да настави са поступком јавне набавке.

Наручилац може применити прву фазу рестриктивног поступка и у случају када јавну набавку није могуће унапред планирати са становишта обима и времена и која се може одмах реализовати, а која се не спроводи према посебним захтевима наручиоца, већ у складу са тржишним условима.

Наручилац је дужан да у првој фази рестриктивног поступка формира конкурсну документацију, тако да у другој фази једини критеријум за избор понуде буде најнижа цена.

Додела уговора у поступку са погађањем без претходног објављивања и после претходног објављивања

Члан 23.

Наручилац може доделити уговор у поступку са погађањем без претходног објављивања ако због:

1) објективних разлога или из разлога повезаних са заштитом искључивих права, набавку могу испунити само одређени испоручиоци добара, пружаоци услуга или извођачи радова;

2) ванредних околности односно због непредвиђених догађаја није могао да поступи у роковима одређеним за отворен и рестриктиван поступак.

У случају из става 1. овог члана наручилац ће затражити мишљење Управе.

Управа је дужна да достави мишљење у року од седам дана од дана пријема наручиоачевог захтева.

Уколико Управа не достави мишљење у року из става 3. овог члана, наручилац може да настави са поступком јавне набавке.

Наручилац може да додели уговор у поступку са погађањем ако је претходно објављен позив за пријављивање за отворени или рестриктивни поступак:

1) ако у отвореном или рестриктивном поступку уопште није добио понуде или су понуде неодговарајуће или неприхватљиве, под условом да се садржина расписане конкурсне документације у основи не мења. Наручилац мора да објави обавештење да ће уговор бити додељен по поступку са погађањем и да је у тај поступак укључио све понуђаче чије су понуде биле дате у отвореном или рестриктивном поступку и биле у складу са захтевом за признавање квалификација;

2) у изузетним случајевима када због природе набавке не може претходно да у целини утврди цену.

Наручилац је дужан да у току погађања обезбеди да уговорена цена не буде већа од упоредиве тржишне цене и да са дужном пажњом проверава квалитет предмета јавне набавке.

2. Почетак поступка

Услови за почетак поступка

Члан 24.

Наручилац може да почне поступак јавне набавке ако је набавка предвиђена у плану набавки и ако су за ту набавку предвиђена средства у буџету Републике Србије (у даљем тексту: Буџет Републике), територијалне аутономије, локалне самоуправе или у финансијском плану у смислу Закона о буџетском систему.

Средства за одређену јавну набавку не могу прећи износ предвиђен у пропису којим се уређује извршење буџета и јавно финансирање.

Ако спровођење поступка јавне набавке траје више година, обавезе које ће доспевати у наредним годинама морају бити уговорене у износима предвиђеним прописима којима се уређује извршење буџета за сваку посебну годину.

Ако је у питању јавна набавка инвестиционог значаја, наручилац ће припремити инвестициони програм по јединственој методологији за израду програма инвестиционог значаја и у складу са планом развоја.

Програм из става 4. овог члана потврдиће старешина наручиоца у писменом облику.

Ако нису донети буџет Републике, буџет територијалне аутономије, буџет локалне самоуправе или финансијски план другог наручиоца, наручилац може почети поступак јавне набавке само до износа средстава планираних у складу са прописом о привременом финансирању.

Одлука о покретању поступка

Члан 25.

Наручилац покреће поступак јавне набавке доношењем одлуке у писменом облику која садржи:

- 1) редни број јавне набавке за текућу годину;
- 2) предмет јавне набавке;
- 3) вредност јавне набавке како је наручилац процењује и очекује у понудама;
- 4) податке о одлуци о одобравању јавне набавке инвестиционог значаја, у складу са јединственом методологијом, када је то потребно;
- 5) оквирне датуме у којима ће се спроводити појединачне фазе поступка јавне набавке и
- 6) податке о позицији у буџету односно финансијском плану за плаћање.

Одлука може да садржи и друге елементе, ако наручилац процени да су потребни за спровођење поступка јавне набавке.

Наручилац, истовремено са доношењем одлуке о покретању поступка јавне набавке, образује комисију за стручну оцену понуде у складу са прописаним критеријумима за образовање комисија.

На предлог министра финансија и економије, Влада утврђује критеријуме за образовање комисија за јавне набавке.

Спровођење поступка јавне набавке од стране другог правног лица

Члан 26.

Наручилац може у писменом облику овластити друго правно лице да у његово име и за његов рачун спроведе поступак доделе уговора о јавној набавци.

У поступку доделе уговора о јавној набавци у областима водопривреде, енергетике, телекомуникација и саобраћаја, наручилац може одлучити да користи листу квалификованих понуђача другог наручиоца.

Одлука о коришћењу листе квалификованих понуђача другог наручиоца доноси се у писменом облику и мора бити образложена.

3. Садржина конкурсне документације

Припрема конкурсне документације

Члан 27.

Наручилац припрема конкурсну документацију тако да понуђачи на основу ње могу да припреме исправну понуду.

Подаци садржани у конкурсној документацији морају бити идентични са подацима који се налазе у јавном позиву.

Конкурсна документација за отворени поступак и за другу фазу рестриктивног поступка садржи:

- 1) позив да се дају понуде;
- 2) упутство понуђачима како да сачине понуду;
- 3) образац понуде;
- 4) образац за установљавање квалификације и упутство како се доказује квалификација понуђача (само у случају отвореног поступка);
- 5) образац изјаве да понуђач прихвата услове из јавног позива;
- 6) модел уговора;
- 7) врсту, техничке карактеристике (спецификације), квалитет, количину и опис добара, радова или услуга, начин спровођења контроле и обезбеђивања гаранције квалитета, рок извршења, место извршења или испоруке добара, евентуалне додатне услуге и сл.;
- 8) техничку документацију и планове;
- 9) образац профактуре, са упутством како да се попуни и
- 10) навођење врсте финансијске гаранције којом понуђачи обезбеђују испуњење својих обавеза у поступку додељивања уговора о јавној набавци (различити облици ручне залогне хартија од вредности или других покретних ствари, хипотека, меница, јемство другог правног лица са одговарајућим бонитетом, банкарске гаранције, полисе осигурања и др.).

Конкурсна документација може да садржи и друге елементе који су, с обзиром на предмет јавне набавке, неопходни за израду понуде.

Конкурсна документација у првој фази рестриктивног поступка садржи:

- 1) позив да се дају понуде;
- 2) упутство понуђачима како да сачине понуду;
- 3) образац понуде и
- 4) образац за установљавање квалификације и упутство како се доказује квалификација понуђача.

Министар финансија и економије ближе прописује обавезне елементе конкурсне документације.

Законом којим се уређује годишњи Буџет Републике прописује се износ средстава јавне набавке изнад којег ће наручилац да захтева банкарску гаранцију у поступку јавне набавке.

4. Приступ конкурсној документацији

Рок за достављање конкурсне документације

Члан 28.

Наручилац ће од дана објављивања јавног позива да омогући заинтересованим понуђачима непосредан увид у конкурсну документацију или ће у року од два дана од дана пријема захтева понуђача документацију доставити поштом, телефаксом или путем електронске поште.

У случају из става 1. овог члана наручилац наплаћује само трошкове умножавања и достављања конкурсне документације.

У отвореном поступку наручилац може ограничити рок у којем понуђачи могу захтевати конкурсну документацију који не може бити дужи од половине рока за достављање понуда.

Понуђач не може накнадно да одређује већу цену позивајући се на непотпуност или непримереност конкурсне документације у погледу оних делова извођења јавне набавке који у конкурсној документацији нису били одређени, ако су се ти делови могли предвидети, узимајући у обзир предмет јавне набавке и документацију у целини.

Измене и допуне конкурсне документације

Члан 29.

Ако наручилац у року предвиђеном за достављање понуда измени или допуни конкурсну документацију дужан је да без одлагања и без накнаде те измене или допуне достави оним понуђачима који су већ узели конкурсну документацију.

Понуђач може, у писменом облику, тражити од наручиоца додатне информације или појашњења у вези са припремањем понуде, најкасније пет дана пре истека рока за достављање понуде.

У случају из става 2. овог члана наручилац је дужан да понуђачу у року и на начин из члана 28. став 1. овог закона пошаље одговор у писменом облику и да истовремено ту информацију достави свим другим понуђачима који су примили конкурсну документацију.

Ако су конкурсна документација или допунски документи преопширни или ако се понуда може припремити само по непосредном прегледу места где ће се јавна набавка извести или ако наручилац измени или допуни конкурсну документацију шест или мање дана пре истека рока за достављање понуда, наручилац је дужан да продужи рок за достављање понуда.

Наручилац у писменом облику обавештава све понуђаче којима је достављена конкурсна документација о продужењу рока за достављање понуда из става 4. овог члана.

Одлука о продужењу рока објављује се на исти начин на који је оглашен јавни позив.

По истеку рока предвиђеног за достављање понуда наручилац не може да мења или допуњује конкурсну документацију.

5. Одређивање вредности јавне набавке

Одређивање вредности јавне набавке добара

Члан 30.

Основица за израчунавање процењене вредности јавне набавке добара одређује се на следећи начин:

1) у случају кад је предмет уговора купопродаја, закуп или лизинг добара и када је рок на који се уговор закључује 12 месеци или краћи, узима се укупна вредност уговора за све време његовог трајања, а када је рок дужи од 12 месеци, укупна вредност уговора укључује вредност за првих 12 месеци и вредност за преостали период до истека рока;

2) у случају кад се уговор из става 1. тачка 1. овог члана закључује на неодређени рок, као и у случају кад постоји неизвесност у погледу рока на који се уговор закључује, узима се месечна вредност уговора, помножена са 48.

Ако се уговор закључује на неодређени рок или ако га је потребно обновити по истеку одређеног рока, процењена вредност јавне набавке одређује се на основу стварне укупне вредности сличних уговора закључених током претходне буџетске године или током претходних 12 месеци, усклађене са очекиваним променама у погледу количине или вредности добара чије је прибављање предмет уговора у току 12 месеци који почињу да теку од дана првобитног закључења уговора.

Одређивање вредности јавне набавке услуга

Члан 31.

При израчунавању процењене вредности јавне набавке услуга, наручилац мора у вредност услуге да урачуна и све трошкове око услуге које је имао понуђач.

Код појединих услуга наручилац узима у обзир следеће износе:

- 1) за услуге осигурања - висину премије;
- 2) за банкарске и друге финансијске услуге - накнаде, провизије и камате, као и друге врсте плаћања које терете услугу;
- 3) за архитектонске услуге, индустријски дизајн, просторно планирање и сл. - накнаду или провизију.

Ако наручилац не може да одреди процењену вредност уговора због дужине трајања уговора, вредност уговора одређује на начин предвиђен у члану 30. став 1. овог закона.

Одређивање вредности јавне набавке радова

Члан 32.

Укупна вредност јавне набавке за извођење радова одређује се тако што укупна грађевинска вредност представља основицу за израчунавање вредности уговора о радовима.

При одређивању вредности јавних набавки за грађевинске радове, наручилац мора да укључи вредност свих добара и услуга који су неопходни за извршење уговора о набавци.

У вредност набавки грађевинских радова не може да се урачунава вредност добара и услуга који нису неопходни за извршење јавне набавке грађевинских радова.

Одређивање вредности јавне набавке по партијама

Члан 33.

Предмет јавне набавке може да се обликује у више посебних целина (партија), тако да се свака целина може уговорати засебно.

Кад је предмет јавне набавке обликован по партијама, а свака од њих је предмет посебног уговора, при одређивању вредности те набавке у обзир се узима вредност свих партија за период од годину дана од дана почетка уговарања прве партије.

Наручилац мора појединачне партије, чија је укупна вредност већа од износа прописаних у чл. 69, 71, 90, 114, 123, односно 126. овог закона, доделити у складу са одредбама овог закона.

На одлуку о обликовању јавне набавке у више партија и на одређивање вредности тих партија, наручилац прибавља сагласност Управе.

Начин одређивања вредности јавне набавке

Члан 34.

Наручилац не може изабрати начин одређивања вредности набавке тако да се због ниже процењене вредности избегне јавно оглашавање.

Процењена вредност јавне набавке исказује се без пореза на промет.

6. Општа правила о одређивању техничких елемената јавне набавке

Техничке спецификације

Члан 35.

Техничке спецификације су обавезан део конкурсне документације.

Наручилац је дужан да наведе техничке спецификације у конкурсној документацији која се односи на сваку појединачну јавну набавку.

Наручилац одређује техничке спецификације са позивом на законе, техничке прописе и стандарде који се примењују у Републици, а у случају кад таквих техничких прописа и стандарда нема у Републици, са позивом на европске стандарде или европске техничке лиценце или заједничке техничке спецификације.

Надлежно министарство ће утврдити да ли постоје технички прописи и стандарди из става 3. овог члана.

Коришћење техничких спецификација

Члан 36.

Наручилац не може да користи нити да се позива на техничке спецификације које означавају добра, услуге или радове одређене производње, изворе или градње, ако би таквим означавањем могао дати предност одређеном понуђачу или би могао неоправдано елиминисати остале.

Наручилац не може да у конкурсну документацију укључи било коју одредбу која би за последицу имала давање предности или елиминацију појединих понуђача, на начин из става 1. овог члана, осим ако таква спецификација није оправдана са становишта предмета уговора.

Наручилац не може у конкурсној документацији да назначи било који појединачни робни знак, патент или тип, нити посебно порекло или производњу.

Када наручилац не може у конкурсној документацији да опише предмет уговора на начин да спецификације буду довољно разумљиве понуђачима, навођење елемената попут робног знака, патента, типа или произвођача мора бити праћено речима "или еквивалентно".

Издавање атеста

Члан 37.

Када наручилац који уговара услугу захтева атест о испуњености услова у погледу квалитета управљања и квалитета пружања услуга који издају независни органи или организације, а који треба да потврди да услуге одговарају специфичним стандардима, овлашћени издавалац атеста се мора позвати на систем обезбеђивања квалитета у складу са југословенским стандардом серије ЈУС ЕН ИСО 9000, који испуњава захтеве из југословенских стандарда серије ЈУС ЕН 45000 и ЈУС ИСО/ИЕЦ 17025.

Садржина техничких спецификација, односно пројектне документације

Члан 38.

Техничке спецификације и пројектна документација, у смислу овог закона, представљају техничке захтеве који су обавезни саставни део конкурсне документације у којима су предвиђене карактеристике партија радова, материјала, производа, добара или услуга. Оне морају омогућити да се радови, материјали, производи, добра или услуге који се набављају опишу на начин који је објективан и који одговара потребама наручиоца.

Техничке спецификације могу садржати захтеве у погледу квалитета, перформанси, сигурности или димензија који се односе на материјал, производ, добро или услугу, а тичу се обезбеђивања квалитета, терминологије, ознака, тестирања и метода тестирања, паковања, обележавања и етикетирања.

У случају набавке грађевинских радова, техничке спецификације могу садржати и прописе о нацртима и обрачуну трошкова, проби, инспекцији и условима преузимања, као и о техници или методу градње.

Изузеци

Члан 39.

Наручилац се, уз претходну сагласност Управе, не мора придржавати одредаба члана 35. овог закона у следећим случајевима:

1) ако стандарди, техничка сагласност или опште техничке спецификације односно пројектна документација не садрже одредбу која би захтевала успостављање усклађености односно ако не постоје техничка средства за задовољавајуће успостављање усклађености одређеног производа или услуге са овим стандардима, техничким сагласностима или општим техничким спецификацијама односно пројектном документацијом;

2) ако би придржавање прејудицирало примену узајамног признавања типских одобрења за телекомуникацијску или терминалну опрему односно стандардизације на подручју информацијске технологије и телекомуникација или на другим специфичним подручјима добара или услуга;

3) ако би придржавање стандарда, техничких сагласности или општих техничких спецификација захтевало да наручилац изврши набавку добара инкомпатибилних са постојећом опремом или би таква набавка имала за последицу несразмерно велике трошкове или би наручиоцу створила несразмерне техничке тешкоће;

4) ако је у питању уговор о јавној набавци изразито иновативног карактера, у односу на који придржавање стандарда, техничких сагласности или општих техничких спецификација не би било примерено.

Наручилац мора у јавном позиву или у конкурсној документацији навести разлоге за поступање на начин из става 1. овог члана.

Други начини одређивања техничких спецификација

Члан 40.

Уколико не постоје стандарди, техничке сагласности или опште техничке спецификације, техничке спецификације могу да се одреде на следећи начин:

1) у складу са техничким спецификацијама које се примењују у СР Југославији, а које одговарају основним захтевима који се примењују у Европској унији за техничку хармонизацију (нарочито код јавних набавки у областима информационих технологија, телекомуникација и сл.);

2) у складу са техничким спецификацијама које се примењују у СР Југославији, а које се односе на израду нацрта, методе израчунавања, извршење радова и употребу материјала;

3) у складу са другим документима, где наручилац мора да се придржава следећег редоследа приликом одређивања:

- (а) југословенски стандард ЈУС, који је преузет међународни стандард;
- (б) неки други национални стандард;
- (в) техничка сагласност и препорука који се примењују у СР Југославији.

Стандарди

Члан 41.

Југословенски стандард је стандард прихваћен од стране савезног органа надлежног за стандардизацију, који је доступан јавности.

Међународни стандард је стандард прихваћен од стране међународне организације за стандарде, односно међународне стандардизацијске организације, који је доступан јавности.

Европски стандард је стандард прихваћен од стране надлежног органа Европске уније, који је доступан јавности.

Инострани национални стандард је стандард прихваћен од стране надлежног органа одређене државе, који је доступан јавности.

Други стандарди су стандарди који могу бити прихваћени по различитим основима (нпр. грански стандарди, стандарди предузећа и др.).

Техничка сагласност

Члан 42.

Техничка сагласност је позитивна техничка оцена подобности одређеног производа за предвиђену употребу.

Европска техничка сагласност је позитивна техничка оцена подобности одређеног производа за предвиђену употребу која се заснива на испуњењу основних захтева за градњу за коју су намењени, а коју даје орган надлежан за давање техничке сагласности.

Европска техничка сагласност примењује се код јавне набавке грађевинских радова.

Заједничка техничка спецификација

Члан 43.

Заједничка техничка спецификација је техничка спецификација донета у складу са поступком прихваћеним од стране Владе који се јединствено примењује у државама-чланицама Европске уније.

Навођење битних захтева и трошкови накнаде за коришћење патената

Члан 44.

Битни захтеви који нису укључени у важеће техничке норме и стандарде, а који се односе на безбедност и друге околности од општег интереса, морају да се примењују и да се изричито наведу у конкурсној документацији.

Наручилац може да наведе у конкурсној документацији да накнаду за коришћење патената, као и одговорност за повреду заштићених права интелектуалне својине трећих лица, сноси понуђач.

7. Услови за учешће у поступку доделе уговора о јавној набавци

Обавезни услови за учешће

Члан 45.

Наручилац ће у јавном позиву објавити услове које понуђач мора да испуни да би могао да учествује у поступку.

Право на учешће у поступку има домаће или страно правно или физичко лице:

- 1) које је регистровано за обављање одговарајуће делатности код надлежног органа државе у којој има седиште;
- 2) против којег није покренут поступак принудног поравнања, стечаја или ликвидације односно да није престао са радом на основу судске или друге одлуке са обавезујућом снагом;
- 3) које није у року од пет година пре објављивања поступка јавне набавке правоснажном одлуком судског или управног органа кажњен за кривично дело, привредни преступ или прекршај у вези са својим пословањем односно ако му у том року није изречена правоснажна судска или управна мера забране обављања делатности која је предмет јавне набавке;

4) које је измирило доспеле порезе, доприносе и друге јавне дажбине у складу са прописима државе у којој има седиште односно у складу са прописима Републике Црне Горе када има седиште на њеној територији;

5) ако има важећу дозволу надлежног органа за обављање делатности која је предмет јавне набавке, а таква дозвола је предвиђена посебним прописом;

6) које располаже неопходним финансијским и пословним капацитетом;

7) које располаже довољним техничким капацитетима.

Наручилац може да одреди додатне услове у погледу испуњавања обавеза које понуђач има према својим подизвођачима или добављачима.

Доказивање испуњености услова

Члан 46.

Понуђач уз понуду доставља следеће доказе о испуњености услова из члана 45. овог закона, и то:

1) извод из судског или другог регистра;

2) потврду надлежног пореског органа државе у којој има седиште или Републике Црне Горе, односно потврду Републичке управе јавних прихода;

3) потврду надлежног органа који води евиденцију издатих дозвола за обављање одговарајуће делатности;

4) биланс стања оверен од стране овлашћеног ревизора или извод из тог биланса стања односно исказ о понуђачевим укупним приходима од продаје и приходима од производа, радова или услуга, на које се уговор о јавној набавци односи - за претходне три обрачунске године, као и мишљење или исказе банака или других специјализованих институција односно доказе који су наведени у јавном позиву и у конкурсној документацији. Наручилац је дужан да у јавном позиву или у конкурсној документацији наведе који је елемент из ове тачке изабрао и које друге елементе који доказују финансијски и пословни капацитет понуђач треба да приложи;

5) један или више доказа примерених предмету уговора, количини и намени, као што је:

(а) списак најважнијих испоручених добара, изведених радова или пружених услуга у последње три године, са износима, датумима и листама купаца односно наручилаца. Ако су купци односно наручиоци, субјекти који се у смислу овог закона сматрају наручиоцем, доказ мора бити у облику потврде, издате или потписане од стране надлежног органа; ако су купци, односно наручиоци остала правна лица односно предузетници, потврду издаје или потписује купац односно наручилац;

(б) опис понуђачеве техничке опремљености и апаратуре, мера за обезбеђивање квалитета и капацитета за истраживање и развој;

(в) изјава о кључном техничком особљу и другим експертима који раде за понуђача, који ће бити одговорни за извршење уговора, као и о лицима одговорним за контролу квалитета;

(г) узорак описа или фотографија производа и описа радова или услуга које ће понуђач извести односно пружити. У случају сумње, наручилац може да захтева доказ о аутентичности узорака, описа или фотографија;

(д) потврда издата од стране овлашћених органа или организација за контролу квалитета којима ће се потврдити усклађеност производа односно услуга са техничким спецификацијама или стандардима траженим у конкурсној документацији;

(ђ) извештај о испитивању, када су производи који треба да се испоруче сложени, а услуге или радови сложени или када је предмет јавне набавке, у изузетним случајевима, намењен за посебне сврхе. Испитивање обављају представници наручиоца или, у име наручиоца, надлежни орган државе у којој понуђач има седиште. Испитивање се односи на понуђачеве производне могућности, а по потреби, и на његове капацитете за истраживање и развој и начин обезбеђивања квалитета.

Ако понуђач има седиште у другој држави или у Републици Црној Гори, наручилац мора да провери да ли су документи којима понуђач доказује испуњеност тражених услова издати од стране надлежних органа те државе односно Републике Црне Горе.

Министар финансија и економије ће саставити списак надлежних органа страних држава који издају документе које у складу са одредбом става 2. овог члана подносе страни понуђачи.

Понуђач је дужан да без одлагања, а најкасније у року од пет дана од дана настанка промене у било којем од података из става 1. овог члана, о тој промени писмено обавести наручиоца и да је документује на прописани начин.

Понуђач обезбеђује да његови подизвођачи, ако су наведени у понуди, такође испуњавају услове из члана 45. овог закона, а доказивање испуњености тих услова документује се на начин из става 1. овог члана.

Понуђач је дужан да у понуди посебно потврди прихватање услова из члана 45. става 1. тачка 4. овог закона и да назначи да ли се понуда односи на целокупну набавку или само на одређене партије.

У случају да понуђач да понуду за све партије, она мора бити поднета тако да се може оцењивати за сваку партију посебно.

Стручне референце и поверљивост прибављених података

Члан 47.

Ако наручилац захтева да се приложи стручне референце, дужан је да у јавном позиву или у позиву да се дају понуде и у конкурсној документацији посебно назначи које стручне препоруке (референце) понуђачи морају прибавити.

Наручилац је дужан да доследно поштује законите интересе понуђача, штитећи њихове техничке или пословне тајне.

Наручилац може да користи прибављене податке само за потребе конкретне јавне набавке.

Понуђач је одговоран за аутентичност стручних референци из става 1. овог члана.

Изјава понуђача

Члан 48.

Ако надлежни орган државе односно републике у којој понуђач има седиште не изда потврду из члана 46. став 1. тачка 2. овог закона, понуђач може, уместо потврде, приложити своју писмену изјаву, оверену пред надлежним органом државе односно републике у којој има седиште, дату под кривичном и материјалном одговорношћу.

8. Признавање квалификације

Установљавање квалификације

Члан 49.

Наручилац је дужан да пре него што уговори набавку провери да ли понуђач испуњава услове у погледу пословног и финансијског капацитета, одређене у члану 45. став 2. тачка 6. овог закона.

Наручилац је дужан да набавку уговори поштујући критеријуме за установљавање квалификације који се односе на финансијске, кадровске и техничке способности понуђача за извршење набавке.

Наручилац може да дефинише и додатне критеријуме за установљавање квалификације понуђача који не могу дискриминисати поједине понуђаче.

Установљавање квалификације подизвођача

Члан 50.

При установљавању квалификације за извршење набавке, наручилац може да захтева од понуђача да у понуди наведе да ли ће извршење набавке у целини или делимично поверити подизвођачу.

У случају да се извођење набавке намерава поверити подизвођачу, понуђач је дужан да наведе име подизвођача, а уколико уговор буде закључен, тај подизвођач ће бити наведен у уговору између наручиоца и понуђача.

Понуђач у потпуности одговара за извршење уговорене набавке наручиоцу, без обзира на број подизвођача.

Понуђач је дужан да наручиоцу на његов захтев омогући приступ код подизвођача, ради установљавања квалификације.

Подношење заједничке понуде

Члан 51.

Понуду може поднети група понуђача.

У случају из става 1. овог члана наручилац не може од групе понуђача да захтева да се повезују у одређени правни облик како би могли да поднесу заједничку понуду.

Наручилац може да захтева од групе понуђача да поднесу правни акт којим се обавезују на заједничко извршење набавке ако добију уговор, под условом да је такав захтев неопходан за успешно извршење набавке.

Правним актом из става 3. овог члана прецизира се одговорност сваког појединог понуђача за извршење уговора.

Понуђачи из групе понуђача одговарају неограничено солидарно према наручиоцу.

Наручилац може да тражи од правних лица да у понудама или у захтевима за учествовање наведу имена и одговарајуће професионалне квалификације лица која ће бити одговорна за извршење уговора.

Избор кандидата

Члан 52.

У првој фази рестриктивног поступка и поступка са погађањем наручилац ће изабрати оне понуђаче које ће у другој фази позвати као кандидате да поднесу понуду или да учествују у погађању.

Наручилац ће у првој фази поступака из става 1. овог члана изабрати кандидате на основу података које су доставили понуђачи, а који доказују понуђачев:

- 1) правни статус;
- 2) пословни капацитет;
- 3) финансијски капацитет;
- 4) техничке квалификације и
- 5) кадровске квалификације.

Понуђач доказује испуњеност услова из става 2. овог члана на начин уређен у члану 46. овог закона.

Састављање листе кандидата

Члан 53.

Наручилац је дужан да састави листу кандидата и да одреди период за који се признаје њихова квалификација, који не може бити дужи од три године.

Наручилац који бира понуђача у поступку са погађањем због тога што није примио исправне или прихватљиве понуде, дужан је да у поступак укључи све понуђаче из претходног неуспелог отвореног или рестриктивног поступка којима је призната квалификација на основу члана 52. овог закона и који су поднели исправне понуде, и да објави оглас да ће јавну набавку да уговори у поступку са погађањем.

9. Критеријуми за избор најбоље понуде

Одређивање критеријума

Члан 54.

Наручилац је дужан да објави идентичне критеријуме за избор најбоље понуде у јавном позиву и у конкурсној документацији.

Критеријуми на основу којих наручилац бира најбољу понуду у конкурсној документацији морају бити описани и вредновани, не смеју бити дискриминаторски и морају стајати у логичкој вези са садржином јавне набавке.

Наручилац ће у конкурсној документацији навести, описати и вредновати унапред све критеријуме које намерава да примени.

Наручилац не може да мења критеријуме после оглашавања јавног позива за давање понуда или доделе уговора о јавној набавци у рестриктивном поступку.

При оцењивању понуда наручилац је дужан да примењује само оне критеријуме који су садржани у конкурсној документацији и то на начин како су описани и вредновани.

Врсте критеријума

Члан 55.

Критеријуми за оцењивање понуде су:

- 1) економски најповољнија понуда или
- 2) најнижа понуђена цена.

Економски најповољнија понуда је понуда која се заснива на различитим критеријумима, у зависности од предмета јавне набавке и то нарочито на:

- 1) рок испоруке или извршења услуге или радова;
- 2) текућим трошковима;
- 3) трошковној економичности;
- 4) квалитету и примени одговарајућих система ЈА/ЈЦ;
- 5) естетским и функционалним карактеристикама;
- 6) техничким и технолошким предностима;
- 7) пост-продајном сервисирању и техничкој помоћи;
- 8) гарантном периоду, врсти и квалитету гаранција и гарантованим вредностима;
- 9) обавезама у погледу резервних делова;
- 10) пост-гаранцијском одржавању;
- 11) понуђеној цени;
- 12) могућностима типизације и унификације;
- 13) обиму ангажовања подизвођача и др.

Сваком од елемената из става 2. овог члана наручилац у конкурсној документацији одређује релативни значај (пондер), тако да збир поднера износи 100.

Избор између достављених понуда применом критеријума економски најповољније понуде наручилац спроводи тако што их рангира на основу тих критеријума и пондера одређених за те критеријуме.

Избор између достављених понуда применом критеријума најниже понуђене цене заснива се на најнижој цени као једином критеријуму, ако су испуњени сви услови наведени у конкурсној документацији.

Ако се примењује критеријум најниже понуђене цене, наручилац не може по закључењу уговора да прихвати било какво накнадно повећање цене.

Понуде са варијантама

Члан 56.

Ако је критеријум за доделу уговора о јавној набавци економски најповољнија понуда, наручилац може да узме у обзир варијанте поднете од стране понуђача које испуњавају минимум захтева из наручиочевих техничких спецификација.

Наручилац је дужан да у конкурсној документацији наведе минималне техничке спецификације које се морају поштовати у предлогу са варијантама, као и посебне захтеве за представљање тих предлога.

Ако понуда са варијантама није дозвољена наручилац је дужан да то посебно нагласи у јавном позиву и у конкурсној документацији.

Наручилац не може да одбије предложене варијанте искључиво на основу тога што је понуда са варијантама била састављена на бази техничких спецификација, израђених у складу са националним техничким спецификацијама, које су биле признате као примерене за испуњење суштинских захтева.

Неуобичајено ниска цена

Члан 57.

Ако су у понуди за одређену јавну набавку понуђене неуобичајено ниске цене, наручилац је дужан, да у писменом облику захтева подробно образложење свих оних њених саставних делова које сматра меродавним, а нарочито наводе у погледу економике начина градње, производње или изабраних техничких решења, у погледу изузетно повољних услова који понуђачу стоје на располагању за извршење уговора или у погледу оригиналности производа или радова које понуђач предлаже.

Наручилац је дужан да понуђачу, у случају из става 1. овог члана одреди примерен рок за одговор, који не може бити дужи од 20 дана од дана достављања захтева.

Наручилац је дужан да, по добијању образложења, провери меродавне саставне елементе понуде из става 1. овог члана.

Додатна објашњења, контрола и допуштене исправке

Члан 58.

Наручилац може да захтева од понуђача додатна објашњења која ће му помоћи при прегледу, вредновању и упоређивању понуда, а може да врши и контролу (увид) код понуђача односно његовог подизвођача.

Наручилац не може да захтева, дозволи или понуди било какву промену у садржини понуде, укључујући промену цене, а посебно не може да захтева, дозволи или понуди такву промену која би неадекватну понуду учинила адекватном.

Наручилац може, уз сагласност понуђача, да изврши само исправке рачунских грешака уочених приликом разматрања понуде по окончаном поступку отварања понуда.

Наручилац може да захтева да му понуђач достави податке о својим пословним везама које су од значаја за конкретну јавну набавку.

У случају када се додељује уговор о јавној набавци чија је вредност већа од 300.000.000 динара, понуђач је дужан да наручиоцу поднесе понуду и копију понуде у две одвојене коверте.

За идентичност понуде и копије јемчи понуђач.

Понуда се отвара у складу са одредбама овог закона, а копија понуде се неотворена истовремено и непосредно доставља Комисији за заштиту права понуђача.

Ако се не поднесе захтев за заштиту права, депонована копија се враћа понуђачу одмах по истеку рока за подношење захтева за заштиту права.

Ако понуђач поднесе захтев за заштиту права, депонована копија се враћа понуђачу одмах по окончању поступка за заштиту права.

10. Рокови у поступку доделе уговора о јавним набавкама

Рок за подношење понуда

Члан 59.

Наручилац је дужан да у јавном позиву и у конкурсној документацији одреди рок у којем треба поднети понуде.

Рок за подношење понуда одређен у јавном позиву мора бити исти као и рок за подношење понуда одређен у конкурсној документацији.

Одређивањем рока из става 2. овог члана сматра се одређивање датума и сата до којег се понуде могу подносити.

По истеку рока за подношење понуда понуђач не може повући нити мењати своје понуде, а уколико то ипак учини или уколико не потпише уговор када је његова понуда изабрана, наручилац је овлашћен да уновчи гаранцију дату уз понуду.

Понуђач подноси понуду лично или путем поште.

Рачунање рокова

Члан 60.

Рокови за подношење понуда рачунају се од дана када је јавни позив о јавној набавци објављен у "Службеном гласнику Републике Србије".

Благовремена понуда

Члан 61.

Благовременом понудом сматра се понуда поднета до датума и сата одређених у јавном позиву.

Наручилац је дужан да по пријему одређене понуде назначи датум и сат њеног пријема и да понуђачу, на његов захтев, изда потврду о пријему.

Ако је понуда поднета по истеку датума и сата одређених у јавном позиву, сматраће се неблаговременом, а наручилац ће је по окончању поступка отварања понуда вратити неотворену понуђачу, са знаком да је поднета неблаговремено.

Одређивање рока за подношење понуда

Члан 62.

Рок за подношење понуда мора бити примерен времену потребном за припрему исправне понуде.

Ако се за припрему понуде захтева преглед обимне конкурсне документације или обимних техничких спецификација, обилазак локације и сл. наручилац ће предвидети могућност продужења рока.

Општи рок за подношење понуда у отвореном поступку

Члан 63.

Рок за подношење понуда у отвореном поступку не може бити краћи од 40 дана од дана када је јавни позив објављен у "Службеном гласнику Републике Србије".

Скраћени рок за подношење понуда у отвореном поступку

Члан 64.

Рок за подношење понуда у отвореном поступку може бити и краћи од рока из члана 63. овог закона, али не краћи од 30 дана.

Рок за подношење понуда у отвореном поступку може бити и краћи од рока из става 1. овог члана, али не краћи од 22 дана од дана када је јавни позив објављен, ако је наручилац у складу са чланом 69. овог закона:

- 1) објавио претходни распис о намери да додели јавну набавку и то на прописаном обрасцу;
- 2) претходни распис објавио најмање 52 дана и највише 12 месеци пре него што је јавни позив објављен;
- 3) у претходном распису објавио најмање онолико информација колико их је имао на располагању у моменту слања тог расписа.

Рокови за подношење пријава у рестриктивном поступку и у поступку са погађањем

Члан 65.

Рок за подношење пријава за учествовање у рестриктивном поступку и у поступку са погађањем пошто је претходно објављен јавни позив не може бити дужи од 25 дана од дана када је наручилац послао позив.

Одређивање општег рока за подношење понуда у рестриктивном поступку

Члан 66.

Рок за подношење понуда у рестриктивном поступку не може бити краћи од 30 дана од дана када је наручилац послао писмени позив.

Скраћени рок за подношење понуда у рестриктивном поступку

Члан 67.

Рок за подношење понуда у рестриктивном поступку може бити и краћи од рока из члана 66. овог закона, али не може бити краћи од 26 дана од дана када је наручилац послао писмени позив ако је наручилац:

- 1) објавио претходни распис о намери да додели јавну набавку и то на прописаном обрасцу;
- 2) претходни распис објавио најмање 52 дана и највише 12 месеци пре него што је јавни позив објављен;
- 3) у претходном распису објавио најмање онолико информација колико их је имао на располагању у моменту слања тог расписа.

Пријава за учествовање у поступку за доделу уговора о јавној набавци може се послати писмом, телеграмом, телексом, телефаксом или електронском поштом, а може се најавити телефоном.

Ако су пријаве послате телеграмом, телексом, телефаксом, електронском поштом или најављене телефоном, морају бити потврђене писмом које се доставља у року који је одређен за достављање понуда.

Услови за додатно скраћење рокова у рестриктивном поступку

Члан 68.

Ако у рестриктивном поступку због хитности није могуће поштовати рокове из члана 67. овог закона, наручилац може да одреди следеће рокове:

- 1) крајњи рок за подношење пријаве за учествовање у поступку не може бити краћи од 15 дана од дана када је послат позив;
- 2) крајњи рок за подношење понуде не може бити краћи од 10 дана од дана позива за учествовање на конкурс.

Ако је кандидат благовремено захтевао додатна обавештења у вези са конкурсном документацијом, наручилац је дужан да му их достави најкасније четири дана пре истека рока за подношење понуда.

Пријаве и позиви за учествовање на конкурс шаљу се најбржим могућим путем.

Ако понуђач пошаље пријаву телеграмом, телексом, телефаксом или је најави телефоном, дужан је да је потврди писмом, које се шаље пре истека рока из става 1. овог члана.

Одредбе ст. 1-4. овог члана не односе се на јавне набавке у областима водопривреде, енергетике, телекомуникација и саобраћаја.

11. Објављивање огласа о јавној набавци

Начин објављивања јавне набавке

Члан 69.

Сви огласи о јавним набавкама објављују се у "Службеном гласнику Републике Србије" и у најмање још једним дневним новинама које се дистрибуирају на целој територији Републике.

Ако вредност јавне набавке прелази 6.000.000 динара за добра и услуге, односно 120.000.000 динара за радове, огласи из става 1. овог члана објављују се и у новинама, односно у одговарајућој пословној публикацији или техничком или професионалном часопису, који су доступни широј међународној стручној и другој јавности, на језику који се уобичајено користи у међународној трговини.

Огласи о јавним набавкама објављују се и на њеб сите-у Управе, у складу са одлуком Управе.

Огласи о јавним набавкама из става 3. овог члана објављују се на српском језику и на језику који се уобичајено користи у међународној трговини.

Врсте огласа

Члан 70.

Врсте огласа су:

- 1) претходни распис;
- 2) јавни позив;
- 3) јавни позив за квалификацију понуђача;
- 4) обавештење о додели уговора о јавној набавци и
- 5) периодично информативно обавештење.

У рестриктивном поступку наручилац ће објавити јавни позив у првој фази подношења понуда због утврђивања квалификације, а у другој фази позива кандидате да поднесу понуде.

Јавни позив за квалификацију понуђача и периодично информативно обавештење објављују се само у случајевима јавне набавке у областима водопривреде, енергетике, телекомуникација и саобраћаја.

Претходни распис

Члан 71.

За планиране јавне набавке чија је оквирна вредност већа од 50.000.000 динара наручилац је дужан да најмање једном годишње објави претходни распис о намери да додели јавну набавку.

У случају јавних набавки у областима водопривреде, енергетике, телекомуникација и саобраћаја, претходни распис се објављује најкасније 12 месеци пре датума када ће наручилац послати позив за учешће у рестриктивном поступку или у поступку са погађањем, при чему наручилац мора поштовати и рокове одређене за подношење понуде предвиђене овим законом.

Јавни позив

Члан 72.

Наручилац је дужан да објави јавни позив:

- 1) у случају јавне набавке у отвореном поступку;
- 2) у првој фази рестриктивног поступка и
- 3) у случају јавне набавке у поступку са погађањем после претходног објављивања.

Јавни позив садржи податке о наручиоцу, предмету набавке, условима за учествовање, критеријумима, времену и месту увида у конкурсну документацију, времену и месту подношења понуде, оквирном датуму доношења одлуке о додели уговора о јавној набавци, као и о имену особе за контакт која ће пружати додатне информације.

Јавни позив може да садржи и друге податке неопходне за обавештавање понуђача.

Јавни позив за квалификацију понуђача и садржина позива за подношење понуда у рестриктивном поступку

Члан 73.

У рестриктивном поступку наручилац бира најповољнију понуду после спроведеног квалификационог поступка у првој фази.

У случају квалификационог поступка, наручилац је дужан да обезбеди да различити понуђачи могу у било којем моменту затражити да се установи њихова квалификација за учествовање.

Ако је упућен јавни позив у квалификационом поступку, понуђачи из поступка са претходним установљавањем квалификација или

учесници у поступку са погађањем биће изабрани између кандидата, у складу са овим методом избора.

Јавни позив за квалификацију понуђача у квалификационом поступку садржи нарочито податке о:

- 1) називу и адреси наручиоца, укључујући број телефона, телефакса и телекса, као и е-маил адресу;
- 2) намени због које се примењује квалификациони поступак;
- 3) адреси на којој се могу добити обавештења у вези са учествовањем у квалификационом поступку;
- 4) року за подношење захтева за учествовање;
- 5) трајању квалификационог поступка, уколико је могуће дати процену.

Ако наручилац оцени да ће одлучивање трајати дуже од шест месеци од дана подношења захтева за учествовање, дужан је да у року од два месеца од дана подношења захтева обавести подносиоце о разлозима продуженог одлучивања и о датуму одлучивања.

Квалификациони поступак може се одвијати кроз више фаза квалификације и мора бити постављен на недискриминаторским критеријумима и условима, унапред установљеним од стране наручиоца.

Наручилац може критеријуме и услове из става 6. овог члана по потреби ажурирати.

На захтев сваког заинтересованог добављача и пружаоца услуга, критеријуми и услови из става 6. овог члана морају бити доступни, а наручилац је дужан и да га обавести о њиховом ажурирању.

Ако наручилац сматра да његов систем квалификације испуњава и захтеве других наручилаца, дужан је да заинтересованим добављачима и пружаоцима услуга достави називе тих наручилаца.

Наручиоци су дужни да примењују квалификациони поступак за доделу уговора о јавним набавкама у областима водопривреде, енергетике, телекомуникација и саобраћаја.

Наручилац је дужан да истовремено и у писаном облику позове изабране кандидате да поднесу понуде.

Позив садржи нарочито податке о:

- 1) адреси на којој кандидат може захтевати конкурсну документацију и допунску документацију, року за подношење захтева, износу и условима плаћања за конкурсну документацију;

2) року за пријем понуда, адреси на коју се шаљу понуде и језику на коме треба да буду састављене;

3) референцама понуђача у области на коју се јавна набавка односи;

4) листи докумената које треба поднети као прилог којим се потврђују наводи кандидата који се односе на испуњење услова за учествовање или којима се допуњују подаци којима се доказује финансијски и пословни капацитет кандидата и способност за извршење уговора који је предмет позива;

5) датуму отварања понуда.

Обавештење о додели уговора о јавној набавци

Члан 74.

Наручилац је дужан да у "Службеном гласнику Републике Србије" објави обавештење о додели уговора о јавној набавци, најкасније у року од 14 дана од дана закључења уговора.

Периодично информативно обавештење

Члан 75.

Периодично информативно обавештење односи се на добра, радове или услуге који су предмет јавне набавке у рестриктивном поступку или у поступку са погађањем којим се позивају сви заинтересовани понуђачи да поднесу писмене пријаве.

У обавештењу из става 1. овог члана наводи се да ће уговор бити додељен у рестриктивном поступку или у поступку са погађањем, без накнадног објављивања јавног позива и позивају се заинтересовани понуђачи да се у писменом облику пријаве за учествовање.

Пре отпочињања избора понуђача или учесника у погађању наручилац је дужан да позове све кандидате да потврде свој интерес за учествовање у поступку јавне набавке.

12. Отварање понуда

Јавно отварање понуда

Члан 76.

Отварање понуда у отвореном поступку и у другој фази рестриктивног поступка је јавно.

Изузетно, наручилац може из разлога чувања пословне, службене, војне или државне тајне одлучити да поступак отварања понуда не буде јаван.

Одлуку из става 2. овог члана наручилац је дужан да наведе приликом оглашавања јавне набавке.

Записник о отварању понуда

Члан 77.

Наручилац је дужан да о поступку отварања понуда води записник у који се уносе нарочито следећи подаци:

- 1) број под којим је понуда заведена;
- 2) назив, односно шифра понуђача, ако је конкурс анониман;
- 3) понуђена цена и евентуални попусти које нуди понуђач.

Наручилац је дужан да у току поступка обезбеди чување понуђачеве пословне тајне.

Министар финансија и економије ближе уређује поступак отварања понуда у отвореном поступку, рестриктивном поступку и у поступку са погађањем и прописује образац за вођење записника о отварању понуда.

Достављање записника о отварању понуда

Члан 78.

Наручилац је дужан да у року од три дана од дана окончања поступка отварања понуда пошаље понуђачима записник о отварању понуда.

13. Додела уговора о јавној набавци

Исправна понуда, одговарајућа понуда и прихватљива понуда

Члан 79.

Наручилац бира најбољег понуђача ако је прибавио најмање две независне исправне понуде од стране два различита понуђача, који нису повезана лица у смислу закона којим се уређује порез на добит предузећа, односно закона којим се уређује порез на доходак грађана.

Наручилац је дужан да у поступку доделе уговора о јавној набавци, пошто прегледа и оцени понуде, одбије све неисправне понуде, а може одбити и неодговарајуће и неприхватљиве понуде.

Ако је примио само неодговарајуће или само неприхватљиве понуде, наручилац може да настави поступак доделе уговора о јавној набавци у складу са одредбама члана 23. овог закона.

Наручилац може да захтева од понуђача или кандидата да у року који није дужи од 20 дана поднесу додатне доказе о испуњавању услова, али само у случају када понуђач или кандидат нису могли прибавити тражена документа због тога што се она не издају по прописима државе односно Републике Црне Горе, у којој понуђач или кандидат има седиште.

У случају из става 4. овог члана, наручилац ће да наведе који документи или други докази морају бити приложени.

Одбијање свих понуда

Члан 80.

Наручилац је дужан да своју одлуку о одбијању свих понуда писмено образложи, посебно наводећи разлоге одбијања.

Наручилац је дужан да одлуку из става 1. овог члана објави у "Службеном гласнику Републике Србије".

Извештај о додели уговора о јавној набавци

Члан 81.

Наручилац је дужан да састави писмени извештај о сваком додељеном уговору о јавној набавци.

Извештај из става 1. овог члана мора да садржи нарочито следеће податке:

- 1) име и адресу наручиоца;
- 2) предмет и вредност уговора о јавној набавци;
- 3) имена понуђача чије су понуде одбијене и разлоге за њихово одбијање;
- 4) име успешног понуђача и разлоге за избор његове понуде, а ако је понуђач навео да ће набавку извршити уз помоћ подизвођача, и сваки део уговора који ће извршити подизвођач и
- 5) ако је примењен поступак са погађањем - околности које оправдавају примену тог поступка.

Образложено обавештење о додели уговора о јавној набавци

Члан 82.

На основу извештаја из члана 81. овог закона, наручилац је дужан да понуђачима одмах пошаље обавештење о додели уговора о јавној набавци.

Понуђач који није изабран може писмено захтевати образложено обавештење о додели уговора о јавној набавци у року од осам дана од дана пријема обавештења из става 1. овог члана.

Наручилац је дужан да образложено обавештење о додели уговора о јавној набавци пошаље понуђачу из става 2. овог члана у року од 15 дана од дана пријема писменог захтева.

Образложено обавештење из става 2. овог члана садржи следеће податке:

- 1) разлоге за одбијање понуде подносиоца захтева из става 2. овог члана;
- 2) имена понуђача који су испунили захтеване услове и критеријуме;
- 3) предности изабране понуде са становишта испуњености критеријума;
- 4) име понуђача чија је понуда изабрана.

Наручилац може да одбије да пружи образложено обавештење у целини или делимично, ако би давање таквих података било у супротности са прописима или на неки други начин у супротности са јавним интересом или ако би нарушило пословну тајну изабраног понуђача, као и ако би образложено обавештење садржало податке који су другим прописима одређени као поверљиви или би саопштени подаци могли у складу са законом утицати на лојалну конкуренцију међу понуђачима или другим странама у поступку.

Одбијање захтева за квалификацију

Члан 83.

Наручилац је дужан да обавести кандидате чији је захтев за квалификацију одбијен о разлозима за одбијање захтева који се могу заснивати искључиво на критеријумима за квалификацију.

Писмене извештаје о квалификованим понуђачима разврстаним према врсти јавне набавке, наручилац је дужан да чува у складу са прописима којима се уређује област документарне грађе и архиве.

Искључивање кандидата са листе квалификованих понуђача

Члан 84.

Наручилац може искључити кандидата са листе квалификованих понуђача само из разлога који се заснивају на унапред утврђеним критеријумима.

Наручилац ће о искључењу и о разлозима искључења са листе из става 1. овог члана обавестити понуђача.

ИВ. ПРЕДМЕТ УГОВОРА О ЈАВНОЈ НАБАВЦИ И ПОСЕБНИ СЛУЧАЈЕВИ ДОДЕЛЕ УГОВОРА

1. Набавка добара

Одређивање предмета уговора о јавној набавци добара

Члан 85.

Предмет уговора о јавној набавци добара може бити :

- 1) куповина добара (са плаћањем цене одједном или на рате);
- 2) закуп добара;
- 3) лизинг добара (са правом куповине или без тога права).

Пратеће услуге

Члан 86.

Уговор о јавној набавци добара може обухватити и пружање услуга ако су оне нужно везане за испоруку добара (монтажа, превоз, осигурање или друге услуге дефинисане од стране наручиоца).

Додатне испоруке

Члан 87.

Наручилац може да додели уговор о јавној набавци добара у поступку са погађањем без претходног објављивања и у случају додатних испорука првобитног добављача намењених за:

- 1) делимичну замену производа, материјала или инсталација или
- 2) проширење обима постојећих производа, материјала или инсталација, која би због промене добављача или пружаоца услуге обавезивала наручиоца да набавља материјал који има друкчије техничке карактеристике,

што би проузроковало несразмерно велике техничке тешкоће у пословању и одржавању.

Укупна вредност додатних испорука добара из става 1. овог члана не може да буде већа од 25% укупне вредности главне јавне набавке.

Друге испоруке

Члан 88.

Наручилац може да додели уговор о јавној набавци добара у поступку са погађањем без претходног објављивања и у случају набавке добара намењених искључиво за потребе истраживања, експеримената, студирања или развоја, а наручилац не намерава да та добра користи за било какве комерцијалне циљеве, нити да надокнађује трошкове истраживања и развоја.

2. Набавка радова

Одређивање предмета уговора о јавној набавци радова

Члан 89.

Предмет уговора о јавној набавци радова је:

- 1) извођење радова;
- 2) пројектовање и извођење радова повезаних са специфичним активностима наведеним у Анексу ИИ који је саставни део овог закона;
- 3) рад при изградњи грађевинског објекта, узетог као целина, који испуњава све економске и техничке услове наручиоца.

Претходно информативно обавештење

Члан 90.

Ако је предвиђена вредност радова већа од 50.000.000 динара, наручилац је дужан да одмах по доношењу закона којим се уређује годишњи буџет Републике објави претходно информативно обавештење о тим радовима.

Субвенционисана градња

Члан 91.

Одредбе овог закона примењују се и на извођење радова за које је инвеститор добио субвенцију од директног или индиректног корисника буџетских средстава или од организације за обавезно социјално осигурање, ако субвенција прелази 50% вредности уговора о јавној набавци радова.

Одредбе става 1. овог члана примењују се на јавне набавке повезане са градњом болница, спортских и рекреативних објеката и објеката за одмор, школских и универзитетских зграда и зграда које се користе за потребе државних органа, као и са ниском градњом у складу са Анексом ИИ.

Додатни радови

Члан 92.

Наручилац може да додели уговор о јавној набавци радова у поступку са погађањем без претходног објављивања и у случајевима:

1) код додатних радова или услуга који нису били укључени у првобитно додељени пројекат или у прву јавну набавку, а који су због непредвидљивих околности постали неопходни за извршење уговора о јавној набавци радова, под условом да се уговор додели првобитном извођачу радова или пружаоцу услуга и ако:

(а) се такви додатни радови или услуге не могу раздвојити у техничком или економском погледу од главне јавне набавке, а да се при том не проузрокују непремостиве тешкоће за наручиоца или

(б) су такви радови или услуге, које би наручилац могао доделити одвојено од извршења првобитног уговора, неопходне за даље фазе извођења радова, при чему укупна вредност свих додатних радова или услуга не може да буде већа од 25% од укупне вредности главне јавне набавке;

2) код нових услуга или радова који представљају понављање сличних радова или услуга, а изводи их првобитни извођач, под условом да се такви радови или услуге уклапају у основни пројекат за који је по објављеном јавном позиву био додељен први уговор о јавној набавци. Ову могућност наручилац је дужан да наведе у првој објави јавног позива.

Наручилац може да додели уговор о јавној набавци радова у поступку са погађањем без претходног објављивања из става 1. тачка 2. овог члана само ако је протекло мање од три године од закључења првог уговора.

Други радови

Члан 93.

Наручилац може у поступку са погађањем после претходног објављивања да додели и уговор где је градња укључена или изведена искључиво за потребе истраживања, развоја или експеримента, а није намењена за било какву комерцијалну сврху наручиоца, нити за надокнађивање трошкова истраживања и развоја.

Испуњење посебних услова за доделу уговора

Члан 94.

Наручилац може у конкурсној документацији да наведе овлашћени орган који ће давати потребна обавештења у погледу обавеза које треба испунити да би се задовољили захтеви из важећих прописа о заштити на раду, запошљавању и условима рада.

У случају из става 1. овог члана наручилац је дужан да од понуђача или кандидата захтева да при састављању својих понуда изричито наведу да су поштовали обавезе које произлазе из важећих прописа о заштити на раду, запошљавању и условима рада.

Наручилац нарочито проверава испуњење обавеза које произлазе из важећих прописа о заштити на раду, запошљавању и условима рада од стране понуђача или кандидата, ако неуобичајено ниска цена произлази из непридржавања ових прописа.

Листа заинтересованих извођача радова

Члан 95.

Привредна комора Републике Србије (у даљем тексту: *Комора*) ће на основу јавног позива саставити листу заинтересованих извођача грађевинских радова, придржавајући се услова из члана 45. став 2. тач. 1-3. и 5. овог закона и услова прописаних за градњу објеката у Републици.

Ако СР Југославија има закључен одговарајући споразум са другом државом, у листу заинтересованих извођача радова уписују се извођачи са седиштем у другим државама, под условом да испуњавају услове из става 1. овог члана.

У листу заинтересованих извођача радова уписују се извођачи са седиштем у Републици Црној Гори, под условом да испуњавају услове из става 1. овог члана.

Ако Комора дође до сазнања да извођач уписан у листу заинтересованих извођача радова више не испуњава услове из ст. 1. и 2. овог члана затражиће писмено од тог извођача да у року од осам дана од дана достављања писменог захтева поново докаже да испуњава услове.

Ако извођач из става 4. овог члана не достави доказе да и даље испуњава услове из ст. 1. и 2. овог члана Комора ће га избрисати са листе заинтересованих извођача радова.

Извођачи радова за сваки поступак јавне набавке на којем учествују прилажу потврду о упису у листу коју издаје Комора.

Изјава понуђача, односно кандидата о испуњавању обавеза према запосленима и према подизвођачима

Члан 96.

Наручилац је дужан да за сваку јавну набавку захтева да му понуђач или кандидат приложи изјаву о томе да уредно испуњава минималне захтеве из колективног уговора или другог одговарајућег правног акта, као и да редовно и благовремено испуњава обавезе према подизвођачима.

Наручилац може да одреди посебне услове у погледу испуњавања обавеза од стране извођача према његовим подизвођачима које понуђач мора изричито да прихвати.

3. Набавка услуга

Одређивање предмета уговора о јавној набавци услуга

Члан 97.

Предмет уговора о јавној набавци услуга су услуге наведене у анексима И А и И Б који су саставни део овог закона.

Јавна набавка услуга које су непосредно субвенционисане из буџета са више од 50% и код којих наручилац није директни корисник буџетских средстава врши се по одредбама овог закона.

Услуге на које се Закон не примењује

Члан 98.

Одредбе овог закона не односе се на:

- 1) услуге наведене у члану 2. овог закона;
- 2) финансијске услуге (кредит, зајам) везане за куповину или закуп земљишта, изграђених стамбених објеката или других непокретности односно права у вези са њима, без обзира у каквој се форми закључује, да ли је закључен истовремено, пре или после закључења уговора о куповини или закупу непокретности;
- 3) куповину, развој, продукцију или копродукцију радио и телевизијског програма или времена за емитовање програма;
- 4) услуге гласовне телефоније, телекса, радио-телефоније, пејџинга и сателитске услуге;
- 5) услуге арбитраже и споразумног решавања спорова;

6) финансијске услуге у вези са емитовањем, продајом, куповином или преносом хартија од вредности или других финансијских инструмената;

7) услуге Народне банке Југославије;

8) уговоре о раду и

9) услуге истраживања и развоја (осим у случају када резултате истраживања наручилац користи искључиво за своје потребе) под условом да трошкове ових услуга сноси у потпуности наручилац.

Додела уговора о јавној набавци услуга путем конкурса

Члан 99.

Наручилац ће да додели уговор о јавној набавци услуга путем конкурса у областима урбанистичког планирања, архитектуре, грађевинарства, инжењерства, дизајна и информатике.

Нацрт, план или дизајн бира независни жири.

У жирију из става 2. овог члана могу учествовати само физичка лица која нису повезана са учесницима на конкурс.

Ако наручилац захтева од учесника на конкурс посебне професионалне квалификације или искуство, најмање једна трећина чланова жирија мора имати најмање једнаке квалификације, односно искуство.

Жири је самосталан у одлучивању, а учествовање на конкурс мора бити анонимно.

Одлука жирија заснива се искључиво на критеријумима из члана 55. овог закона.

Додатне услуге

Члан 100.

Наручилац може да додели уговор о јавној набавци услуга у поступку са погађањем без претходног објављивања:

1) код додатних услуга или радова који нису били укључени у првобитно додељени пројекат или у прву јавну набавку, а који су због непредвидљивих околности постали неопходни за извршење уговора о јавној набавци, под условом да се уговор додели првобитном пружаоцу услуга или извођачу радова и ако:

(а) се такве додатне услуге или радови не могу раздвојити, у техничком или економском погледу, од главне јавне набавке, а да се при том не проузрокују непремостиве тешкоће за наручиоца или

(б) су такве услуге или радови, мада би их наручилац могао доделити одвојено од извршења првобитног уговора неопходне за даље фазе извођења радова, при чему укупна процењена вредност тих додатних услуга или радова не може да буде већа од 25% од укупне вредности главне јавне набавке;

2) код нових услуга или радова који представљају понављање сличних услуга или радова које изводи првобитни извођач, под условом да се такве услуге или радови уклапају у основни пројекат за који је по објављеном јавном позиву био додељен први уговор о јавној набавци. Ову могућност наручилац је дужан да наведе у првој објави јавног позива. Наручилац може доделити уговор о јавној набавци услуга у поступку са погађањем без претходног објављивања из ове тачке само ако је протекло мање од три године од закључења првог уговора;

3) када се уговор о јавној набавци услуга додељује на основу конкурса за нацрт, план или дизајн из члана 99. овог закона, а треба га доделити једном успешном кандидату или једном од више успешних кандидата. Ако има више успешних кандидата, наручилац је дужан да на погађање позове свакога од њих.

Додела уговора о консултантским услугама

Члан 101.

Додела уговора о консултантским услугама (услуге из тач. 9-11 Анекса И А и услуге из тач. 21. и 22. Анекса И Б) врши се у рестриктивном поступку.

У првој фази, наручилац признаје квалификацију одређеном броју кандидата, на основу способности и професионалног искуства у вези са услугама које су предмет јавне набавке.

Изузетно од одредбе става 2. овог члана, наручилац може, с обзиром на природу консултантске услуге која је предмет јавне набавке, у јавном позиву затражити од могућих понуђача, да искажу своју заинтересованост.

Јавни позив из ст. 2. и 3. овог члана садржи податке о:

- 1) називу и адреси наручиоца, укључујући број телефона, телефакса и телекса, као и е-маил адресу;
- 2) намени због које се примењује квалификациони поступак;
- 3) адреси на којој се могу добити обавештења у вези са учествовањем у квалификационом поступку;
- 4) року за подношење захтева за учествовање;
- 5) трајању квалификационог поступка, уколико је могуће дати процену;

- 6) консултантској услузи која је предмет јавне набавке;
- 7) начину на који се може добити предквалификациона документација;
- 8) износу трошкова умножавања и достављања предквалификационе документације које треба покрити.

У другој фази наручилац позива све кандидате којима је признао квалификацију, односно понуђаче који су исказали своју заинтересованост да поднесу понуду.

Члан 102.

Наручилац може, по претходно добијеној сагласности Управе, позив за подношење понуда за консултантску услугу да достави непосредно понуђачима, ако:

- 1) консултантска услуга која је предмет јавне набавке може да се добије само од ограниченог броја понуђача, у ком случају се позив за давање понуде доставља свим таквим понуђачима;
- 2) време и трошкови неопходни за процењивање великог броја предлога не би били у сразмери са вредношћу услуге која је предмет јавне набавке, под условом да је позив за давање понуде достављен довољном броју понуђача да се обезбеди ефективна конкуренција.

Позив за подношење понуда консултантских услуга, поред елемената из члана 52. став 2. овог закона, садржи нарочито и назнаку и релативни значај (пондер) критеријума који ће се применити приликом оцењивања понуда.

Наручилац је дужан да критеријуме из става 2. овог члана заснива на:

- 1) квалификацијама, искуству, угледу, поузданости и професионалним и менаџерским способностима понуђача и особља које ће бити укључено у пружање услуге;
- 2) степену у којем понуда задовољава потребе наручиоца;
- 3) понуђеној цени, укључујући евентуалне споредне и повезане трошкове;
- 4) ефектима понуде на платни биланс и девизне резерве СР Југославије;
- 5) обиму учешћа домаћих учесника и подстицању запослености;
- 6) ефектима преноса технологије и знања и развоја менаџерских и професионалних вештина;

7) другим околностима, у зависности од природе консултантске услуге.

Сваком од елемената из става 3. овог члана наручилац ће одредити релативни значај (пондер), тако да збир пондера износи 100.

Наручилац рангирање достављених понуда спроводи тако што ће прво установити минималан ниво који понуде морају испуњавати у погледу квалитета и техничких аспеката, који се добија применом пондерисаних критеријума из става 3. тач. 1), 2) и 4) - 7) овог члана, а затим их рангира на основу тих критеријума и пондера.

После извршеног рангирања, наручилац ће упоредити понуђене цене понуда ранжираних изнад минималног нивоа.

Изабрана може бити понуда из става 5. овог члана:

- 1) са најнижом ценом, или
- 2) са најбољом комбинованом оценом критеријума из става 2. тач. 1), 2), 4) и 7) овог члана и понуђене цене.

Члан 103.

Додела уговора о консултантским услугама може да се врши у поступку са погађањем после претходног објављивања.

Погађање из става 1. овог члана је:

- 1) симултано или
- 2) консекутивно.

Симултано погађање је погађање са понуђачима који су у поступку из чл. 101. и 102. овог закона поднели прихватљиве понуде, а може тражити или допустити измене у понудама, под условом да је могућност да се учествује у погађању пружена свим овим понуђачима.

По окончању погађања наручилац ће захтевати од свих понуђача преосталих у поступку да, у року који одреди, доставе најбољу и коначну понуду у погледу свих аспеката садржаних у њиховим предлозима.

Код оцењивања понуда, понуђена цена се разматра одвојено и тек пошто је обављена техничка оцена понуда.

Уговор о јавној набавци консултантских услуга доделиће се понуђачу чија понуда највише одговара потребама наручиоца, утврђених на основу критеријума из члана 102. овог закона и пондера одређених за те критеријуме на начин предвиђен у јавном позиву из члана 101. овог закона.

Члан 104.

Консекутивно погађање обухвата утврђивање минималног нивоа који понуде морају испуњавати у погледу квалитета и техничких аспеката из члана 102. овог закона и рангирање понуда.

Наручилац је дужан да понуђаче рангиране испод минималног нивоа из става 1. овог члана обавести о томе.

Наручилац позива на погађање о понуђеној цени понуђача који је рангиран као први, а остале понуђаче изнад минималног нивоа обавештава да могу бити позвани на погађање ако се уговор о јавној набавци не додели позваном понуђачу.

Поступак из става 3. овог члана трајаће до доделе уговора о јавној набавци, односно до одбацивања преосталих понуда.

Конкурс као саставни део друге услуге

Члан 105.

Предмет јавне набавке, према овом закону, обухвата конкурсе за нацрте, планове или дизајне који су саставни део поступка за доделу уговора о јавној набавци услуга наведених у:

- 1) Анексу И Б;
- 2) Анексу И А, осим услуга гласовне телефоније, радио-телефоније, пејџинга и сателитских услуга из тачке 5. тога анекса.

Конкурс као самостална услуга

Члан 106.

Предмет јавне набавке обухвата и самосталне конкурсе за нацрте, планове или дизајне, с доделом награде и плаћањем учесницима у случајевима услуга из:

- 1) Анекса И Б;
- 2) Анекса И А, осим услуга гласовне телефоније, радио-телефоније, пејџинга и сателитских услуга из тачке 5. тога анекса.

В. ЈАВНЕ НАБАВКЕ У ОБЛАСТИМА ВОДОПРИВРЕДЕ, ЕНЕРГЕТИКЕ, ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА И САОБРАЋАЈА

Предмет јавне набавке

Члан 107.

Јавним набавкама у областима водопривреде, енергетике, телекомуникација и саобраћаја у смислу овог закона сматрају се набавке чији је предмет:

1) снабдевање или рад сталних мрежа намењених обезбеђивању јавних услуга у вези са производњом, транспортом или дистрибуцијом: воде за пиће, електричне енергије, гаса и топлоте, као и дотур воде за пиће, електричне енергије, гаса или топлоте до ових мрежа;

2) експлоатација одређеног географског подручја, ради истраживања или вађења нафте и гаса, истраживања или ископавања угља или других чврстих горива, као и изградње, коришћења и одржавања аеродрома, речних пристаништа или других терминала за превознике у ваздушном или речном саобраћају;

3) рад мрежа које обезбеђују јавне услуге у области железничког саобраћаја, аутоматизованих система, аутобуског саобраћаја или телеграфије. Код саобраћајних услуга сматра се да мрежа постоји ако се услуга пружа у складу са условима пословања (нпр. одржавање путева, расположивост или учесталост услуге), прописаним од стране надлежног органа;

4) одржавање или рад јавних телекомуникационих мрежа или пружање телекомуникационих услуга, осим јавних набавки код којих наручиоци који обављају ову делатност додељују уговоре за куповину чији је искључиви циљ да им омогуће да пружају телекомуникационе услуге, под условом да и друге организације могу нудити своје услуге на истом подручју и под истим условима.

Додела уговора када је дато посебно или искључиво право

Члан 108.

Ако је Република, територијална аутономија или локална самоуправа посебним законом, подзаконским актом или другим прописом дала посебно или искључиво право на обављање делатности из члана 106. овог закона, ималац тога права је дужан да при набавци добара, услуга или радова поступа као наручилац у смислу овог закона.

Давање посебног или искључивог права на обављање делатности из става 1. овог члана не обухвата случајеве давања концесије лицу које није наручилац у смислу овог закона.

Посебно или искључиво право из става 1. овог члана значи да ималац тог права може за потребе изградње мрежа или објеката из члана 106. овог закона бити корисник експропријације, као и да може поставити опрему за изградњу мреже на јавни пут, испод или изнад њега.

Посебним или искључивим правом у смислу става 1. овог члана сматра се и право из члана 100. тачка 1. овог закона, кад ималац права снабдева водом за пиће, електричном енергијом, гасом или топлотом мрежу којом управља друго лице.

Одређивање изузетака од предмета јавне набавке

Члан 109.

Снабдевање водом за пиће, електричном и топлотном енергијом или гасом не сматра се делатношћу из члана 107. овог закона у следећим случајевима:

1) код снабдевања водом за пиће или електричном енергијом:

(а) ако лице које није наручилац у смислу овог закона црпи воду за пиће или производи електричну енергију, а потрошња тих добара је неопходна за обављање делатности које нису одређене у члану 107. овог закона,

(б) ако снабдевање јавне мреже зависи искључиво од личне потрошње лица које није наручилац у смислу овог закона и не прелази 30% укупне производње тога лица воде за пиће или електричне енергије, узимајући у обзир просек за претходне три године, укључујући и текућу;

2) код снабдевања гасом или топлотом:

(а) ако је производња гаса или топлоте од стране лица које није наручилац у смислу овог закона неизбежна последица обављања делатности које нису одређене у члану 107. овог закона,

(б) ако је снабдевање јавне мреже намењено искључиво економској експлоатацији те производње и не прелази 20% годишњег укупног прихода организације, узимајући у обзир претходне три године и текућу годину.

Додатне набавке

Члан 110.

Предмет јавне набавке у областима водопривреде, енергетике, телекомуникација и саобраћаја представљају и набавке:

1) повезане са пројектима хидрауличног инжењерства, иригацијом или исушивањем земљишта, под условом да је количина воде намењене за снабдевање водом за пиће већа од 20% укупне количине воде која се обезбеђује овим пројектима, иригацијом или исушивањем земљишта;

2) повезане са третманом отпадних вода или њиховим чишћењем.

Набавке у областима водопривреде, енергетике, телекомуникација и саобраћаја на које се Закон не примењује

Члан 111.

Одредбе овог закона не примењују се на јавне набавке у областима водопривреде, енергетике, телекомуникација и саобраћаја у случајевима:

1) када наручилац одговоран за снабдевање или пословање јавних телекомуникационих мрежа или за пружање јавних телекомуникационих услуга додели уговор о купопродаји добара чија је искључива намена у томе да му се омогући да пружа једну или више телекомуникационих услуга, под условом да друго лице може слободно нудити своје услуге на истом подручју под истим условима;

2) када наручилац додели уговор за куповину воде;

3) када наручилац додели уговор за снабдевање електричном енергијом или горивом за производњу енергије;

4) када наручилац транспортује нафту или природни гас преко система код којих постоји само један понуђач;

5) јавног конкурса за нацрте, које наручилац додељује или организује за намене које нису одређене у члану 107. овог закона;

6) услуга које наручилац додели мешовитом предузећу, основаном од стране више наручилаца у циљу обављања делатности у областима:

(а) снабдевања или пословања сталних мрежа, намењених обезбеђивању јавних услуга повезаних са производњом, преносом или дистрибуцијом воде за пиће, електричне енергије, гаса или топлоте или снабдевању водом за пиће, електричном енергијом, гасом или топлотом;

(б) искоришћавања одређеног географског подручја за снабдевање аеродрома, речних пристаништа или других терминала за превозе у ваздушном или речном саобраћају;

(в) пословања мрежа које обезбеђују јавне услуге у областима железничког саобраћаја, аутоматизованих система, аутобуског саобраћаја и телеграфије. Сматраће се да саобраћајна мрежа постоји ако се услуга пружа у складу са условима пословања (нпр. одржавање путева, расположивост или учесталост услуге), прописаним од стране надлежног органа;

(г) снабдевања или пословања јавним телекомуникационим мрежама или пружања телекомуникационих услуга;

7) услуга које наручилац додели повезаном предузећу, под условом да је у претходне три године повезано предузеће остваривало најмање

80% просечног укупног прихода од услуга у Републици пружајући услуге за предузећа са којима је повезано;

8) пружања услуга јавног аутобуског превоза, ако друга лица могу пружати те услуге у истом географском подручју под једнаким условима.

Одредбе овог закона не односе се и на јавне набавке додељене другим предузећима ради препродаје или изнајмљивања, под условом да наручилац нема искључива или посебна права на препродају или изнајмљивање предмета јавне набавке и да друга предузећа могу слободно да продају или изнајмљују под једнаким условима.

Наручилац је дужан да обавести Управу о набавкама из става 2. овог члана.

Додела уговора без претходног објављивања

Члан 112.

Наручилац може доделити уговор о јавној набавци без претходног објављивања у случају:

1) ако у поступку са јавним позивом за подношење понуда нису добијене понуде или одговарајуће понуде, под условом да се првобитни услови набавке суштински не мењају;

2) ако се уговор додељује искључиво у сврхе истраживања, експеримента, студија или развоја, а не да би се остваривала добит, нити да би се надокнађивали трошкови истраживања и развоја, уколико додела оваквог уговора не одређује или не ограничава касније доделе уговора, где је потребно обезбедити конкуренцију између понуђача;

3) ако због објективних разлога или због разлога који су повезани са заштитом искључивих права уговор може испунити само одређени снабдевач или пружалац услуге;

4) ако наступе непредвиђене околности на које наручилац није могао да утиче и због којих наручилац није могао у прописаном року да спроведе поступак са јавним позивом;

5) ако се уговор додељује за додатне испоруке првобитног снабдевача које су намењене за делимичну замену производа, материјала или инсталација или за повећање обима постојећих производа, материјала или инсталација, где би промена снабдевача или пружаоца услуге обавезивала наручиоца да набавља материјал који има друкчије техничке карактеристике, што би изазвало некомпатибилност или несразмерно велике техничке тешкоће у пословању и одржавању;

6) добара понуђених и купљених на робним берзама;

7) додатних радова или услуга које нису укључене у првобитно додељени пројекат или у првобитно закључен уговор, али који су, због

непредвидљивих околности, постали неопходни за извршење уговора о јавној набавци, под условом да се уговор додели извођачу радова или пружаоцу услуга који изводи првобитну набавку:

(а) ако се такви додатни радови или услуге не могу технички или економски одвојити од главног уговора без штетних последица за наручиоца;

(б) ако су радови или услуге, иако одвојиви од извршења првобитног уговора, нужно потребни за даље фазе извођења, при чему укупна процењена вредност не може бити већа од 25% вредности првобитног уговора;

8) нових радова или услуга који представљају понављање сличних услуга или радова поверених истом извођачу радова или пружаоцу услуга којем је наручилац доделио претходни уговор, под условом да ти радови или услуге одговарају основном пројекту за који је први уговор био додељен по јавном позиву. Наручилац је дужан да одмах по објављивању првог јавног позива најави овакву могућност. Наручилац може да додели уговор на наведени начин у року од три године од дана закључења првог уговора;

9) набавки добара због искоришћавања посебно повољних околности уз цену знатно нижу од тржишне цене;

10) куповине добара под посебно повољним условима од понуђача који иде у ликвидацију, уз сагласност осталих поверилаца, у складу са прописима о принудном поравнању, ликвидацији и стечају;

11) услуга које су део наставка конкурса за нацрте организованог у складу са овим законом, ако је уговор додељен награђеном учеснику односно награђеним учесницима на конкурс, у ком случају је наручилац дужан да позове све учеснике на погађање;

12) услуга и добара предузећа за радно оспособљавање, професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалидних лица, ако су набавке непосредно повезане са делатношћу оспособљавања, професионалне рехабилитације и запошљавања тих лица, под условом да предузеће испуњава услове из члана 45. овог закона и да се прибави позитивно мишљење Управе. Наручилац је дужан да провери цену и квалитет предмета набавке прикупљањем неколико понуда, анализом трошкова, упоређивањем квалитета или на други начин, као и да спроведе проверу с обзиром на врсту и предмет набавке која ће бити исказана у његовој документацији.

Забрана ограничавања учествовања

Члан 113.

Право на учествовање на конкурс за нацрте не може бити ограничено територијалном припадношћу или својством (физичко или правно лице) учесника на конкурс.

Ако су конкурси за нацрте предвиђени за ограничени број учесника, наручилац је дужан да одреди јасне и недискриминаторске критеријуме за избор.

Број кандидата позваних да учествују на конкурс за нацрте мора бити довољан да би се обезбедила стварна конкуренција (најмање пет, а највише 20).

Жири који оцењује приспеле предлоге чине искључиво физичка лица која нису повезана са учесницима на конкурс.

Ако се од учесника на конкурс захтева посебна стручна квалификација, најмање половина чланова жирија мора имати исту или одговарајућу стручну квалификацију.

Жири је самосталан у одлучивању, а учествовање на конкурс је анонимно.

Одлуке жирија доносе се на основу критеријума наведених у конкурсном огласу и у конкурсној документацији, у складу са одредбом члана 55. овог закона.

Претходни распис

Члан 114.

Наручилац је дужан да у складу са одредбом члана 67. став 2. овог закона код јавних набавки у областима водопривреде, енергетике, телекомуникација и саобраћаја најмање једном годишње претходним расписом објави:

1) основне карактеристике радова које наручилац намерава да уговори, ако њихова процењена вредност није мања од:

а) 300.000.000 динара, ако наручилац обавља делатност у области телекомуникација;

б) 25.000.000 динара за набавке услуга које нису наведене у Анексу И А, са изузетком услуга из тачке 8. и телекомуникационих услуга из тачке 5. тог анекса, ако наручилац обавља делатност црпења, преноса или дистрибуције воде за пиће, преноса или дистрибуције електричне енергије, снабдевања аеродрома, услуга аутобуског, тролејбуског или трамвајског саобраћаја или снабдевања речних пристаништа или других терминала;

в) 300.000.000 динара, ако наручилац обавља делатности транспорта или дистрибуције гаса или топлоте, или вађења и прераде нафте или гаса, као и услуге железничког саобраћаја;

2) процењену укупну вредност уговора о јавној набавци услуга у свакој од категорија услуга наведених у Анексу И А које наручилац намерава да додели у наредних 12 месеци, ако таква процењена укупна вредност није мања од 50.000.000 динара.

Ажурирање критеријума и услова

Члан 115.

Ако се наручилац одлучи да изврши избор у квалификационом поступку или ако ажурира критеријуме и услове дужан је да одреди услове и критеријуме који нису дискриминаторски за понуђаче.

Прилагање атеста

Члан 116.

Наручилац може да захтева од кандидата да приложи атесте које издају органи или организације овлашћени за утврђивање испуњености услова од стране понуђача у погледу стандарда квалитета.

Атести из става 1. овог члана позивају се на системе обезбеђивања квалитета у складу са одговарајућом серијом европских стандарда ЕН 29000, за које надлежни органи или организације морају потврдити да су у складу са серијом европских стандарда ЕН 45000.

Наручилац је дужан да призна еквивалентне атесте издате од стране органа или организација основаних у другим државама, ако је то предвиђено међународним споразумом, закљученим од стране СР Југославије.

Наручилац је дужан да прихвати и друге доказе о еквивалентним мерама обезбеђивања квалитета од стране пружалаца услуга који немају приступа атестима из става 3. овог члана или нису у могућности да их прибаве у року.

Заједничка понуда

Члан 117.

Понуђачи могу поднети заједничку понуду или се погађати као група, у складу са одредбом члана 51. овог закона.

Наручилац који у огласу захтева да само физичка или само правна лица могу бити понуђачи или кандидати не може да одбије понуђаче или кандидате који своју делатност обављају у складу са прописима државе у којој имају пребивалиште односно седиште и која на основу прописа своје државе могу обављати делатност која је предмет јавне набавке.

Примена других критеријума и услова

Члан 118.

Наручилац може поред критеријума из чл. 54. и 55. овог закона да примењује друге критеријуме за оцењивање понуда, ако су ти критеријуми

предвиђени другим важећим прописима и дају одређену предност понуђачима или кандидатима и ако такав начин доделе уговора о јавној набавци није у супротности са међународним споразумима закљученим од стране СР Југославије.

Примена других критеријума мора бити објављена у јавном позиву и у конкурсној документацији.

Ако је стратешки интерес код доделе уговора о јавној набавци за добра или радове отклањање регионалних разлика или отварање нових радних места у недовољно развијеним подручјима, начин доделе уговора из става 1. овог члана одређеним понуђачима не сме бити у супротности са међународним споразумима, закљученим од стране СР Југославије.

Влада је овлашћена да одређује стратешке интересе код утврђивања других критеријума и услова.

Поштовање услова узајамности

Члан 119.

Ако понуђачи нуде производе пореклом из државе са којом СР Југославија није закључила споразум који би омогућавао југословенским понуђачима равноправан приступ на тржишту те државе, таква се понуда може одбити, ако удео производа пореклом из те државе прелази 50% укупне вредности производа из понуде.

Порекло производа утврђује се у складу са прописима.

У смислу ст. 1. и 2. овог члана, софтвер који се користи у опремању телекомуникационе мреже сматра се производом.

Наручилац је дужан да детаљно размотри списак држава из којих су пореклом производи чију понуду може одбити у складу са одредбом става 1. овог члана.

Обустава доделе уговора о јавним набавкама услуга

Члан 120.

Влада може, по прибављеном мишљењу савезног министарства надлежног за економске односе са иностранством, привремено да обустави доделу уговора о јавној набавци услуга:

1) понуђачима који имају седиште у држави са којом СР Југославија нема закључен уговор о једнаком третману домаћих и иностраних понуђача;

2) понуђачима који су повезана лица са понуђачима из тачке 1. овог члана и имају седиште у држави са којом СР Југославија има закључен

уговор о једнаком третману домаћих и страних понуђача, али немају непосредне и делотворне везе са привредом Републике;

3) понуђачима који су поднели понуду чији је предмет услуга из државе са којом СР Југославија нема закључен уговор о једнаком третману домаћих и страних понуђача.

Преференцијално додељивање уговора о јавној набавци

Члан 121.

Ако су две понуде или већи број понуда једнаке, на основу критеријума одређених у чл. 54, 55. и 56. овог закона, наручилац је дужан да да предност понудама:

1) чија додела не може да буде обустављена на основу члана 120. овог закона;

2) чијом доделом наручилац не би морао да набавља материјал који се по техничким карактеристикама разликује од постојећег материјала.

Једнаким понудама, у смислу става 1. овог члана, у погледу цене, сматрају се понуде у којима разлика у цени није већа од 3%.

Архивирање документације

Члан 122.

Наручиоци су дужни да чувају документацију о додели уговора у областима водопривреде, енергетике, телекомуникација и саобраћаја, која се односи на:

1) квалификацију и избор понуђача и доделу уговора о јавној набавци;

2) примену поступка без претходног објављивања, предвиђену у члану 112. овог закона;

3) доделу уговора о јавној набавци услуга, употребу техничких спецификација и стандарда и избор поступка јавне набавке, када нису примењене одредбе овог закона.

Документацију из става 1. овог члана наручилац је дужан да чува најмање четири године од дана закључења уговора, а податке је дужан да достави надлежном органу, на његов захтев.

Наручилац који обавља делатност на подручју црпења, преноса и дистрибуције воде за пиће, електричне енергије, услуга аутобуског и другог градског саобраћаја, железничког саобраћаја, као и делатност аеродрома, речних пристаништа или других терминала, дужан је да о траженим подацима обавести понуђаче, на њихов захтев.

Обавештење из става 3. овог члана је усмено, а на посебан захтев понуђача писмено.

Писмено обавештење из става 4. овог члана наручилац је дужан да достави наредног дана од дана пријема писменог захтева елиминисаног понуђача и да га обавести о разлозима због којих је његова понуда одбијена, о предностима које је имала изабрана понуда, као и о имену понуђача којем је уговор о јавној набавци додељен.

ВИ. ЈАВНЕ НАБАВКЕ МАЛЕ ВРЕДНОСТИ

Појам јавне набавке мале вредности и начин доделе јавне набавке мале вредности

Члан 123.

Јавна набавка мале вредности, у смислу овог закона јесте набавка чија је процењена вредност нижа од вредности одређене у закону којим се уређује годишњи буџет Републике.

Влада је дужна да сваке године, приликом припреме предлога годишњег буџета Републике, одреди вредност која представља горњи лимит у буџетској години испод којег наручиоци могу спроводити поступак јавне набавке мале вредности.

У поступку јавних набавки мале вредности наручилац је дужан да прибави најмање три понуде и да обавести понуђаче о елементима који улазе у цену јавне набавке (нпр. накнада трошкова превоза и осигурања, царина, порез на промет, акциза и друго).

Понуђачи могу да поднесу само по једну понуду и не могу је мењати.

Погађање између наручиоца и понуђача око елемената понуде није допуштено.

Уговор о јавној набавци мале вредности додељује се понуђачу који под једнаким условима понуди најнижу цену.

Припрема интерних аката

Члан 124.

Наручилац је дужан да за доделу уговора о јавној набавци мале вредности својим актом уреди поступак јавне набавке, имајући у виду одредбе овог закона.

У акту из става 1. овог члана, наручилац ће нарочито уредити:

1) начин извршења јавне набавке у погледу процењене вредности, техничких и технолошких захтева и финансијских последица набавке;

2) начин припреме конкурсне документације;

3) лица овлашћена за прикупљање понуда телефоном, телефаксом и сл. и посебно начин проверавања понуђене цене;

4) начин документовања понуда и чувања документације;

5) начин извршења закљученог уговора и надзора над извршењем уговора о јавној набавци мале вредности, а посебно у гарантном периоду;

6) начин коришћења наруцбеница и других унапред припремљених типских докумената у овом поступку, при чему је наручилац дужан да пропише лимит до којег се унапред припремљени типски докуменат може користити за сваки појединачни уговор о јавној набавци.

Наручилац је дужан да одреди начин доказивања испуњености минималних услова за понуђаче, у складу са одредбама овог закона.

Вођење евиденције о закљученим уговорима мале вредности

Члан 125.

Наручилац је дужан да води посебну евиденцију о закљученим уговорима у поступку јавне набавке мале вредности за доделу уговора о јавним набавкама добара, о јавним набавкама услуга и о јавним набавкама радова.

ВИИ. ЕВИДЕНЦИЈА О ЈАВНИМ НАБАВКАМА

1. Вођење евиденције

Врсте података о јавним набавкама

Члан 126.

Наручиоци су дужни да прикупљају и евидентирају одређене податке о додељеним уговорима о јавној набавци у складу са овим законом, при чему су дужни да податке евидентирају посебно за доделу уговора о јавним набавкама добара, о јавним набавкама услуга и о јавним набавкама радова, као и о јавним набавкама у областима водопривреде, енергетике, телекомуникација и саобраћаја.

Код доделе уговора о јавним набавкама услуга наведених у Анексу И Б и телекомуникационих услуга из тачке 5. Анекса И А, евиденција се не мора водити ако вредност тих јавних набавки не прелази 12.500.000 динара.

Министар финансија и економије прописује обрасце за евидентирање података о јавним набавкама.

Садржина извештаја

Члан 127.

Ако је наручилац директни корисник буџетских средстава, извештај о уговорима о јавним набавкама садржи следеће податке:

- 1) процењену укупну вредност закључених уговора;
- 2) број и вредност закључених уговора и навођење врсте поступка по којем је уговор додељен, врсту добара, радова или услуга, назив друге уговорне стране и њено седиште. Ако је уговор додељен у поступку са погађањем, наводи се основа из члана 23. овог закона, као и број и вредност уговора закључених са уговорним странама чије је седиште у Републици односно чије је седиште у Републици Црној Гори и у иностранству.

Ако наручилац није директни корисник буџетских средстава, извештај о уговорима о јавним набавкама садржи само податке из става 1. тачка 2. овог члана.

Наручилац је дужан да посебно исказе податке о уговорима о јавним набавкама мале вредности.

Министар финансија и економије ближе прописује садржину извештаја из става 1. овог члана.

Наручилац је дужан да Управи најкасније до 30. априла текуће године достави извештај о уговорима о јавним набавкама закљученим претходне године.

Управа је дужна да припреми збирни извештај и да га најкасније до 31. јула текуће године достави Влади.

ВИИИ. ЗАШТИТА ПРАВА ПОНУЂАЧА

Субјект обезбеђивања правне заштите

Члан 128.

Заштиту права понуђача, у свим стадијумима поступка јавне набавке, обезбеђује Управа преко Комисије за заштиту права понуђача (у даљем тексту: Комисија), која се образује при Управи.

Састав и именовање Комисије

Члан 129.

Комисија има председника и четири члана.

Председника и чланове Комисије именује Влада на предлог министра финансија и економије.

За председника Комисије именује се лице које је дипломирани правник, са положеним правосудним испитом.

Најмање два члана Комисије морају бити дипломирани правници, а остали чланови могу бити дипломирани економисти или инжењери.

Мандат председника и чланова Комисије је четири године, с тим што могу бити поново именовани.

Начин рада Комисије

Члан 130.

Начин рада Комисије уређује се посебним актом који доноси Комисија.

Комисија једном годишње о свом раду извештава Владу и Народну скупштину.

Обезбеђивање тајности

Члан 131.

Чланови Комисије морају чувати податке који се односе на државну, војну, службену или пословну тајну и поступати са документима у складу са степеном поверљивости.

Активна легитимација у поступку пред Комисијом

Члан 132.

Захтев за заштиту права може да поднесе свако лице које је учествовало у поступку јавне набавке као понуђач, а које сматра да су му повређена права у поступку јавне набавке (у даљем тексту: подносилац захтева).

Захтевом за заштиту права у поступку јавне набавке не могу се оспоравати критеријуми за оцењивање понуде и ограничења за учешће, осим ако су у супротности са овим законом.

Последице покретања поступка заштите права

Члан 133.

Поднети захтев за заштиту права у поступку јавне набавке одлаже даље активности наручиоца у поступку доделе уговора о јавној набавци.

Управа, на предлог Комисије, а поводом захтева наручиоца или подносиоца захтева може да одлучи да поднети захтев за заштиту права не одлаже даље активности наручиоца у поступку доделе уговора о јавној набавци.

Рокови за подношење захтева за заштиту права

Члан 134.

Захтев за заштиту права може се поднети у свакој фази поступка јавне набавке, ако овим законом није друкчије уређено.

Захтев за заштиту права не може се поднети кад су понуђачу били познати разлози за подношење захтева за заштиту права или су му могли бити познати пре него што је наручилац донео одлуку о додели уговора, а он није поднео захтев за заштиту права пре доношења одлуке од стране наручиоца.

После доношења одлуке о додели уговора о јавној набавци, рок за подношење захтева за заштиту права износи осам дана од дана пријема обавештења о додели уговора о јавној набавци.

Начин подношења захтева за заштиту права

Члан 135.

Захтев за заштиту права подноси се наручиоцу у две копије, а о поднетом захтеву подносилац захтева истовремено обавештава Управу.

Захтев за заштиту права подноси се наручиоцу препорученом поштом, факсом или електронском поштом.

Захтев за заштиту права мора бити образложен.

Подносилац захтева дужан је да приликом подношења захтева на одговарајући уплатни рачун уплати таксу у висини од 40.000 динара.

Уколико је у питању јавна набавка мале вредности, такса износи 20.000 динара.

Подносилац захтева дужан је да у захтеву за заштиту права наведе следеће податке:

- 1) назив и адресу подносиоца захтева;

- 2) назив и адресу наручиоца;
- 3) јавну набавку која је предмет захтева за заштиту права и обавештење о додели уговора о јавној набавци, ако је било послато понуђачу;
- 4) повреда одредаба овог закона у погледу поступка јавне набавке;
- 5) чињенице којима се доказује повреда одредаба овог закона у погледу поступка јавне набавке;
- 6) потврду о уплати таксе из ст. 4. или 5. овог члана.

Уколико наручилац процени да поднети захтев за заштиту права не садржи све податке из става 6. овог члана, или да се из навода не може утврдити у чему се састоји повреда одредаба овог закона у погледу поступка јавне набавке, позваће подносиоца да захтев допуни у року од три дана од дана када је подносиоцу уручен позив за допуњу.

Уколико подносилац захтева не допуни захтев за заштиту права у року из става 7. овог члана, наручилац ће одбацити захтев.

Претходна провера захтева за заштиту права

Члан 136.

После пријема захтева за заштиту права, наручилац проверава да ли је благовремен и да ли га је поднело лице из члана 132. овог закона.

Ако је захтев за заштиту права неблаговремено поднет или га није поднело лице из члана 132. овог закона, наручилац ће такав захтев одбацити и о томе обавестити Комисију.

Ако је захтев за заштиту права поднет благовремено и од стране заинтересованог лица, наручилац ће приступити разматрању разлога на које подносилац захтева указује.

Овлашћења вештака

Члан 137.

Наручилац је дужан да од Управе затражи да одреди вештака који ће учествовати у поступку по захтеву за заштиту права.

Управа ће у року од три дана од дана пријема захтева наручиоца да одреди вештака са списка који саставља у сарадњи са Комором.

Приликом избора вештака узима се у обзир његово познавање прописа о јавним набавкама, као и прописа из области из које је јавна набавка која је предмет захтева за заштиту права.

Вештак је дужан да најкасније у року од осам дана од дана пријема акта о његовом одређивању за вештака прегледа документацију наручиоца и сачини образложено мишљење о могућем постојању повреде одредаба овог закона у погледу поступка јавне набавке.

Уколико вештак у року из става 4. овог члана не достави своје мишљење, наручилац ће одлучити о захтеву за заштиту права без тог мишљења и о неактивности вештака обавестити Управу.

Ако наручилац приликом одлучивања о захтеву за заштиту права није узео у обзир мишљење вештака, дужан је да то наведе и да образложи разлоге за такво поступање.

Министар финансија и економије ближе прописује услове за одређивање вештака из става 1. овог члана.

Одлучивање наручиоца о захтеву за заштиту права

Члан 138.

После претходне провере из члана 136. овог закона, наручилац одлучује о захтеву за заштиту права тако што:

- 1) у целини или делимично поништава поступак јавне набавке, или
- 2) одбија захтев за заштиту права.

Наручилац је дужан да одлуку из става 1. овог члана донесе у року од 20 дана од дана пријема захтева за заштиту права.

Уколико наручилац у року из става 2. овог члана не донесе одлуку о захтеву за заштиту права, сматраће се да је захтев одбијен.

Наставак поступка против одлуке наручиоца по захтеву за заштиту права

Члан 139.

Наручилац је дужан да о својој одлуци о одбацивању захтева односно о одбијању тог захтева писмено обавести подносиоца захтева за заштиту права у року од три дана од дана доношења одлуке.

Уз обавештење из става 1. овог члана наручилац ће позвати подносиоца захтева да се у року од три дана од дана пријема обавештења писмено изјасни да ли ће наставити поступак пред Комисијом.

Ако подносилац захтева достави писмену изјаву да наставља поступак пред Комисијом, наручилац је дужан да Комисији у року од три дана достави захтев за заштиту права са документацијом и својом одлуком.

Ако подносилац захтева не поступи на начин и у року из става 2. овог члана наручилац доноси закључак о обустави поступка.

Против закључка из става 4. овог члана допуштена је жалба Комисији у року од три дана од дана достављања закључка подносиоцу захтева.

Поступак пред Комисијом за заштиту права понуђача

Члан 140.

Поступак пред Комисијом наставља се на основу поднетог захтева и документације из члана 139. став 3. овог закона.

Комисија одлучује у границама поднетог захтева.

У случају повреде основних начела јавних набавки, Комисија изводи све доказе за које сматра да ће допринети разјашњавању случаја и доношењу законите и исправне одлуке.

Рокови

Члан 141.

Комисија ће донети одлуку у року од 15 дана од дана пријема захтева.

Рок из става 1. овог члана може се у нарочито оправданим случајевима продужити за пет дана, о чему Комисија обавештава подносиоца захтева.

Закључак из става 1. овог члана доставља се подносиоцу захтева и наручиоцу.

Допуна захтева

Члан 142.

Ако Комисија оцени да захтев не садржи све податке из члана 135. овог закона, или да из навода у захтеву није могуће утврдити на какве се повреде одредаба овог закона у погледу поступка јавне набавке указује, позваће подносиоца захтева да у року од осам дана од дана пријема позива захтев допуни.

Ако подносилац захтева не поступи у складу са ставом 1. овог члана Комисија ће такав захтев одбацити.

Пре доношења одлуке, Комисија може да од надлежних органа и организација тражи податке који су јој неопходни за одлучивање.

Захтев за добијање података мора бити образложен.

Трошкови поступка пред Комисијом

Члан 143.

Свака странка у поступку пред Комисијом сноси трошкове које створи својим поступцима.

Странке ће у посебном захтеву, који се доставља Комисији одредити трошкове поступка чије покриће траже, а странка на чију је штету донета одлука у поступку надокнадиће другој странци трошкове према овом захтеву.

Одлука Комисије о трошковима поступка представља извршни наслов.

Одлука Комисије

Члан 144.

Комисија одлучује о захтеву за заштиту права тако што:

- или
- 1) у целини или делимично поништава поступак јавне набавке;
  - 2) одбија захтев као неоснован.

Комисија је дужна да образложи своју одлуку.

Наручилац је дужан да поступи по наводима Комисије садржаним у одлуци.

Против одлуке Комисије не може се изјавити жалба нити водити управни спор.

Подносилац захтева може против наручиоца поднети тужбу пред надлежним судом за накнаду штете .

ИЦ. НИШТАВОСТ УГОВОРА

Ништавост

Члан 145.

Ништави су уговори о јавној набавци:

- 1) који су закључени супротно одредбама овог закона о начину и поступку доделе уговора о јавним набавкама;
- 2) код којих је наручилац поступио супротно одредбама о одређивању вредности јавне набавке по партијама;
- 3) који су закључени да би се измирила права и обавезе, а да није спроведен поступак јавне набавке;
- 4) код којих је наручилац доделио уговор под другим условима од оних прописаних овим законом или закључио уговор са понуђачем који није изабран као најповољнији;
- 5) код којих наручилац додели извршење уговора или овласти треће лице да изврши уговор или лице које није наручилац у смислу овог закона, да би се на тај начин избегла примена овог закона;
- 6) код којих су измене и допуне првобитног уговора закључене у супротности са одредбама чл. 87, 92. и 100. овог закона;
- 7) који су закључени супротно одлуци Комисије и
- 8) који су закључени без претходно спроведеног поступка доделе јавне набавке, који је наручилац био дужан да спроведе према одредбама овог закона.

Ц. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји

Члан 146.

Новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара казниће се за прекршај наручилац:

- 1) ако додели уговор о јавној набавци без претходно спроведеног поступка прописаног овим законом (члан 20.);
- 2) ако започне поступак јавне набавке пре него што се испуне предвиђени услови (чл. 24. и 45.);
- 3) ако предмет уговора, конкурсне услове, техничке спецификације или друге елементе јавног позива прилагоди конкретном понуђачу, или ако додели уговор понуђачу који је учествовао у припреми конкурсне документације или неког њеног дела (чл. 6. и 36.);
- 4) ако додели уговор супротно начелу једнакости понуђача (члан 8.);
- 5) ако не заштити податке наведене у конкурсној документацији, сагласно одговарајућем степену поверљивости (чл. 9-12. и 82.);
- 6) ако не води евиденцију или не чува документацију о јавној набавци (члан 12.);

7) ако не достави Управи податке о одбијеним понудама због покушаја подмићивања (члан 15.);

8) ако не достави конкурсну документацију свима који су је тражили, у складу са јавним позивом (чл. 28. и 29.);

9) ако не поштује рокове за објављивање јавног позива и подношење понуда (чл. 59-68.);

10) ако не објави прописане огласе из члана 70. овог закона у "Службеном гласнику Републике Србије" или их пошаље на објављивање у друга средства информисања, а да их претходно није послао на објављивање у "Службеном гласнику Републике Србије" (члан 69.);

11) ако при припреми конкурсне документације не поштује важеће техничке нормативе, стандарде и друге техничке прописе (чл. 35-44.);

12) ако предвиди услове за учествовање и критеријуме који нису у сагласности с овим законом или промени услове и критеријуме пошто је јавни позив објављен, а да о томе не обавести понуђаче (чл. 29. и 45-58.);

13) ако не достави податке о спроведеним поступцима јавних набавки Управи (члан 126.);

14) ако не поступи на начин предвиђен овим законом по захтеву за заштиту права у поступку јавних набавки (члан 140.);

15) ако не спроведе одлуку Комисије (члан 144.).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице наручиоца новчаном казном од 7.000 до 10.000 динара.

Члан 147.

Новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара казниће се за прекршај понуђач:

1) ако не обавести наручиоца о промени података (члан 46. став 4.);

2) ако даје нетачне податке у погледу стручних референци (члан 47.);

3) ако даје нетачне податке у документима којима доказује испуњеност услова (чл. 46. и 48.).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице понуђача новчаном казном од 7.000 до 10.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и физичко лице као понуђач новчаном казном у износу од 7.000 до 10.000 динара.

ЦИ. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 148.

Даном ступања на снагу овог закона на јавне набавке Владе, министарстава, посебних организација, јавних служби и других организација чији је оснивач Република, одредбе прописа које су у супротности са овим законом неће се примењивати.

На јавне набавке других субјеката који се у смислу овог закона сматрају наручиоцима, одредбе овог закона примењиваће се од 01. јануара 2003. године.

Набавке лица која се у смислу овог закона сматрају наручиоцима за које су јавни позиви објављени пре дана ступања на снагу овог закона, спровешће се по прописима по којима су започети.

Члан 149.

До ступања на снагу закона којим се уређује буџет Републике за 2003. годину, јавном набавком мале вредности у смислу овог закона, сматраће се набавка чија је процењена вредност нижа од 350.000 динара.

Члан 150.

Управа за јавне набавке почеће са радом најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

До почетка рада Управе из става 1. овог члана, послове Управе обављаће Републичка управа за заједничке послове, која ће једном месечно извештавати Владу о свом раду.

Члан 151.

До доношења прописа из члана 137. став 7. овог закона, Влада даје сагласност на појединачни акт о одређивању вештака .

Члан 152.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

АНЕКС И А:**услуге**

Број категорије	Предмет
1.	услуге одржавања и поправке
2.	услуге копненог саобраћаја (осим услуга железничког саобраћаја), укључујући услуге превоза у оклопљеним возилима и курирске услуге (осим превоза поште)
3.	услуге ваздушног превоза путника и робе (осим превоза поште)
4.	копнени и ваздушни превоз поште (осим услуга железничког саобраћаја)
5.	телекомуникационе услуге (осим услуга гласовне телефоније, радио телефоније, пејдинга и сателитских услуга)
6.	финансијске услуге: - услуге осигурања - банкарске и инвестиционе услуге (осим набавки финансијских услуга у вези са емитовањем, продајом, куповином или преносом хартија од вредности или других финансијских инструмената, као и услуга Народне банке Југославије)
7.	рачунарске услуге и сродна опрема
8.	услуге истраживања и развоја (осим набавки услуга на подручју истраживања и развоја, код којих се резултат истраживања не користи искључиво од стране наручиоца за његове властите потребе, под условом да наручилац такве услуге плаћа у потпуности)
9.	услуге рачуноводства, ревизије и вођења књига
10.	услуге у области истраживања тржишта и јавног мњења
11.	услуге менаџментског консалтинга (осим услуга арбитраже, поравнања и сродних услуга)
12.	архитектонске услуге; инжењерске услуге; услуге урбанистичког планирања и пејсажне архитектуре; услуге техничког тестирања и анализа
13.	рекламне услуге
14.	услуге чишћења зграда и услуге управљања непокретностима
15.	издавачке и штампарске услуге на хонорарној или уговорној основи
16.	услуге уклањања отпадака, санитарне услуге и сродне услуге

АНЕКС И Б:**услуге**

Број категорије	Предмет
17.	услуге хотела и ресторана
18.	услуге железничког саобраћаја
19.	услуге речног саобраћаја
20.	додатне и помоћне саобраћајне услуге
21.	правне услуге
22.	услуге регрутовања кадрова
23.	истражне услуге и услуге обезбеђења (осим услуга обезбеђења превозом у оклопљеним аутомобилима)

24.	услуге образовања и услуге професионалног оспособљавања
25.	здравствене и социјалне услуге
26.	услуге у областима рекреације, културе и спорта
27.	друге услуге

АНЕКС ИИ:
грађевински радови

Разред	Група	Под-група	Опис
50			ЗГРАДЕ И НИСКА ГРАДЊА
	500		<i>Општи радови на зградама и у ниској градњи (без посебних спецификација) и рушење</i>
		500.1.	Општи радови на зградама и у ниској градњи (без посебних спецификација)
		500.2.	Рушење
	501		Градња објеката и делова објеката
		501.1.	Општи грађевински радови
		501.2.	Постављање стреха и кровни радови
		501.3.	Градња димњака, пећи и камина
		501.4.	Заштита од воде и влаге
		501.5.	Обнова и одржавање спољних зидова (поновно попуњавање додира између цигли малтером, чишћење итд.)
		501.6.	Подизање и уклањање скела
		501.7.	Друге специјализоване делатности повезане са грађевинским радовима, укључујући дрводелство
	502		<i>Ниска градња: градња путева, мостова, пруга итд.</i>
		502.1.	Општи радови у области ниске градње
		502.2.	Земљани радови
		502.3.	Градња мостова, тунела и окна; бушење
		502.4.	Хидроградња и уређење вода (реке, канали, пристаништа, притоке, бране итд.)
		502.5.	Градња путева, железничких пруга, аеродрома и спортских објеката
		502.6.	Специјализовани грађевински радови повезани са водом (иригација, исушивање земље, водоснабдевање, одстрањивање отпадних вода, канализација итд.)
		502.7.	Други грађевински радови, укључујући специјализоване делатности у другим областима ниске градње
	503		Инсталације при градњи
		503.1.	Општи индустријски радови
		503.2.	Инсталације за снабдевање гасом и водом и инсталације санитарне опреме
		503.3.	Инсталације грејних и вентилационих уређаја (централно грејање, климатски уређаји, вентилација)
		503.4.	Изолациони радови
		503.5.	Електричне инсталације
		503.6.	Инсталација антена, громобрана, телефона итд.
	504		Завршни грађевински радови
		504.1.	Општи завршни грађевински радови
		504.2.	Фасадни и гипсани (стуко) радови
		504.3.	Уграђивање унутрашње дрвенарије (укључујући стављање паркета)

		504.4.	Молерски и стакларски радови и стављање тапета
		504.5.	Постављање плочица и других подних и зидних облога
		504.6.	Други завршни и допунски грађевински радови (уградња камина итд.)